

Namaz u ISLAMU

Drugo skraćeno izdanje

1432. god. po H.
2011 god.

Namaz **u ISLAMU**

Drugo skraćeno izdanje

**1432. god. po H.
2011 god.**

GRUPA AUTORA

Priredili:

Elvedin Borozan (Ebu-Isa) i Ummu-Isa

Skratio:

Abdullah Mujić, prof.

Šerijatska recenzija:

Hfz.mr.Muhammed Fadil Porča

DTP:

Senad Latić, BSc

Lektura:

Remzija Hurić Bećirević

Grafika:

Ajdin Hodžić i Hamza Mutevelić

Adresa izdavača:

Mesdžid Tewhid

1120 Wien, Murlingengasse 61, Austrija

Tel.++43 1 81 22 346, Fax.++43 1 81 77 988

e-mail: ummet@ummet.at

www.ummet.at

Tiraž: 6 000 primjeraka

PREDGOVOR

Hvala i zahvala Uzvišenom Allahu, salavat i selam Njegovom časnom poslaniku, Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, spas i mir na njegovu porodicu, ashabe i iskrene sljedbenike do Sudnjeg dana.

Osnova vjere Islama jeste čisto i izvorno uvjerenje, a najvažnije djelo gdje se ono potvrđuje jeste namaz koji vodi u svako dobro i odvraća od svakog zla, veza je između čovjeka i njegovog Uzvišenog Gospodara, čisti ljude od grijeha, granica je između vjerovanja i nevjerovanja, jača mu'mina, garant je Allahove zaštite i za njega će se prvo polagati račun na Sudnjem danu i prema njemu će se određivati i ostala ljudska djela.

Namaz je naređen i narodima prije nas, s tim što su se prema njemu neodgovorno ponijeli, povelili se za svojim strastima i propast doživjeli. Uspjeh i napredak ovoga ummeta ovisi o primjeni Islama i najodgovornijem

odnosu prema ovim uzvišenim emanetima koji su nam povjereni.

Ova knjiga ima za cilj da na temelju jasnih dokaza iz Kur'ana i Sunneta objedini osnovno što je potrebno da poznaje svaki musliman o namazu i njegovim propisima.

Napominjemo da je latinična transkripcija ajeta, dova i zikrova učinjena kako bi se olakšalo početnicima, a nikako da bi se oslonilo na nju i uzela kao osnova za učenje. Potrebno je čuti njihov ispravan izgovor i tako ga primjenjivati.

Molimo Uzvišenog Allaha da primi ovo skromno djelo i da u njemu dadne Svoj bereket i blagoslov kako bi korist od njega došla do što šireg kruga ljudi.

IZVORNO I ISKRENO VJEROVANJE - OSNOVA SVAKOG RADA

Svaki razuman čovjek treba da razmisli o svom dolasku na ovaj svijet, koja je svrha života na njemu i šta će biti nakon toga?

Naši roditelji su fizički uzroci našeg rađanja, i dužnost nam je da im budemo zahvalni i korisni, ali ni oni sami nisu odlučivali o nama kakvi ćemo biti, već je time upravljao Stvoritelj svega svorenog. Život nije mogao nastati slučajno sam od sebe, što znači da priroda ništa ne stvara, već je i sama stvorena i podređena zakonima koji u njoj vladaju. Čovjek, i pored nauke i tehnike koju posjeduje, nije u stanju ništa stvoriti, iako je najpametnije biće koje hodi po Zemlji.

„Zar su oni bez Stvoritelja stvoreni ili su oni stvoritelji? Ili, jesu li oni stvorili nebesa i Zemlju? Ne, nego su oni bez čvrstog uvjerenja.“ (Et-Tur, 35.-36.)

Za stvaranje čovjeka, prirode, kosmosa i drugoga za što znamo i ne znamo potrebno je potpuno savršenstvo onoga koji stvara, što

podrazumijeva neograničeno znanje, moć i mudrost. Tako stvaranje čovjeka, Zemlje i na njoj visokih planina, rijeka, mora, zelenih pašnjaka, raznovrsnih biljaka i životinja, uređenje života i uslova za njegov sklad u kosmosu i precizni red ukazuju na Uzvišenog Stvoritelja, jednog jedinog, kojem niko i ništa nije ravno niti slično. Sve je to sa ciljem i mudro stvorio.

"A Allah je nebesa i Zemlju mudro stvorio i zato da bi svaki čovjek bio nagrađen ili kažnjen prema onome što je zaslužio; nikome neće biti učinjena nepravda." (El-Džasije, 22.)

Čovjek nije stvoren bez cilja, nije došao na ovaj svijet radi jela, pića i uživanja, kao što neće smrću nestati. U tom slučaju život ne bi imao svog smisla niti svrhe. Sasvim je prirodno i logično da kao što nismo slučajno bez plana i mudrosti nastali, nećemo tako slučajno nestati bez odgovornosti za ono što smo radili.

"Mi nismo stvorili nebesa i Zemlju i ono što je između njih da bismo se igrali, Mi

smo ih stvorili s ciljem, ali većina ne zna."
(Ed-Duhan, 38.-39.)

Uzvišeni Stvoritelj preko svojih poslanika slao je objave kao uputstvo ljudima kako treba da žive i ostvare svrhu svog postojanja. Po njima je poslao i jasne dokaze koji ukazuju na istinitost i izvornost njihove misije.

Postoje mnogi dokazi koji upućuju na Uzvišenog Allaha i Njegovu jednoću i savršenost. Ovdje ćemo navesti samo neke.

OBJAVA

To su knjige koje su date Allahovim poslanicima kao uputa ljudima. Posljednja u tom nizu je Kur'an koji u sebi sadrži jasne dokaze. Sačuvan je u originalu i lijek je ljudima, zakon je za pojedince i društvo, u njemu je vijest o prošlosti i nagovještaj budućnosti, rješenje u sporovima, ključ tajni nauke i još neotkrivenog.

"Mi ćemo im pokazati Naše dokaze u svemirskim prostranstvima, a i u njima

samim, da bi im postalo sasvim jasno, da je on (Kur'an) istina.” (Fussilet, 53.)

RAZUM

Čovjek se odlikuje sposobnošću razmišljanja i u mogućnosti je svojim razumom da stiže saznanja i zaključuje. Jasno je da ono što ne postoji ne može ništa stvoriti, kao što ništa ne stvara ono što je postalo.

Postoje stvari koje nismo vidjeli niti osjetili, ali čvrsto vjerujemo u njihovo postojanje, kao što čvrsto vjerujemo u postojanje onoga što vidimo i osjećamo. Dokazi egzistencije Uzvišenog Allaha vidljivi su i jasni zdravom razumu, jer su rezultati Njegovog djelovanja na svakom koraku, tako vjernik vjeruje kao da gleda očima u svog Gospodara.

“Allah je Stvoritelj nebesa i Zemlje; On spušta s neba kišu i čini da pomoću nje rađaju plodovi kojima se hranite; i daje vam da se koristite lađama koje plove morem voljom Njegovom, i daje vam da se rijekama

koristite; i daje vam da se koristite Suncem i Mjesecom, koji se stalno kreću, i daje vam da se koristite noći i danom; i daje vam od svega onoga što od Njega zamolite, i ako biste Allahove blagodati brojali, ne biste ih nabrojali. – Čovjek je, uistinu, nepravedan i nezahvalan.”(Ibrahim, 32.-34.)

Razum ukazuje na Stvoritelja, ali je ograničen i nije u stanju shvatiti kakvoću Njegovih atributa, određenje sudbine, kakvoću ljudske duše i sl. Kada čovjeku dođu jasni dokazi onda on povjeruje i bude predan svome Stvoritelju i vjeruje Mu u svemu o čemu ga je obavijestio.

ČISTA PRIRODA

Kada ljude zadesi kakva nesreća ne traže spasa niti utočište osim kod svog istinskog Gospodara za Koga znaju da im jedino On može pomoći.

Ima onih koji nisu spoznali istinskog Boga zbog loših predstava i saznanja ili pak pogrešnog odgoja i obrazovanja, pa su

obožavali druge mimo Njega, smatrajući da je to bog ili da približava Bogu.

Nemoguće je da čovjek živi i umre ne razmišljajući o Gospodaru ovog svemira. Ovu ljudsku prirodu ponekad prekriju strasti, želje, požude i materijalne koristi, pa kada je potresu strahote, opasnosti i nedaće, zbací sa sebe taj pokrivač i pojavi se. Zato se onaj koji ne vjeruje naziva kafirom, a kafir u arapskom jeziku znači: „onaj koji pokriva“.

Ovo su neke osnove koje nas podsjećaju na Allahovu, subhanehu ve teala, veličinu, jednoću i jedinstvenost, i Njegovo pravo, a našu neprikosnovenu obavezu da Mu činimo ibadet i da Mu budemo u pokornosti onako kako nam je to On Uzvišeni propisao i kako zahtijeva.

PRIPREMA ZA NAMAZ

ČIŠĆENJE

Čistoća je propisana Kur'anom i Sunnetom.

Čistoća se ostvaruje uklanjanjem nečistoća čistećom vodom sa odjeće klanjača, tijela i mjesta gdje se klanja i da se bude pod abdestom ili gusulom, a u slučaju da nema vode, pod tejemmomom.

ČIME SE POSTIŽE ČISTOĆA?

Čistoća se postiže sa dvije stvari:

1. Prirodnom vodom

Ona ima sve prirodne osobine tako da sa njom nije pomiješano bilo šta što se u njoj obično ne nalazi, svejedno bilo to nečisto ili čisto. U takvu vodu se ubrajaju: bunarska voda,

voda sa izvora, kišnica, riječna voda, otopina snijega i morska slana voda.

2. Čistom površinom zemlje

Tj. čistim zemljinim tlom u vidu praha, pijeska, kamena i slanače (onog što se računa kao zemlja). Osnovno čišćenje se ostvaruje uklanjanjem fizičke prljavštine, a vjersko čišćenje postiže se uzimanjem abdesta ili kupanjem.

VRSTE VODA

Sa šerijatskog stanovišta imamo više vrsta voda:

1. čista voda (tahuur), a to je izvorska voda, kišnica, tekuća voda, otopina od snijega, stajaća voda, bunarska i morska slana voda.

2. nečista voda (nedžis), a to je svaka voda koja promijeni jednu od svojih osobina (ukus, miris i boju) zbog miješanja sa nečistim materijama sa šerijatskog stanovišta.

3. čista, ali ne i čisteća voda (tahir) a to je voda koja se pomiješa sa čistim tvarima koje prevladaju njene osobine do te mjere da se više ne zove vodom, kao čaj, kahva, sok itd.

Kada nečista voda postaje čista?

Nečista voda postaje čista kada nestane onih osobina zbog kojih smo je ocijenili kao nečistu. Zbog toga kažemo da je voda nečista kada je prisutan uzrok njene nečistoće, tj. promjena ukusa, mirisa ili boje prljavštinom, kao što kažemo da je voda čista kad te promjene nestane.

Šta se smatra nečistim?

Nečistim se smatra sve što izađe iz dva ljudska otvora: izmet, mokraća, mezija, vedija i sl; zatim mokraća, balega i izmet svih životinja čije je meso zabranjeno jesti; zatim krv, gnoj i ono što se povraća u slučaju da toga ima puno, te sve od uginulih životinja, osim kože ako se uzme i uštavi i tako očisti. Koža životinja čije je

meso zabranjeno jesti nije dozvoljena ni nakon što se uštavi, jer je njena osnova nečista.

Sperma je u osnovi čista, iako je od stvari koje je potrebno odstraniti. Njen izlazak povod je nužnosti kupanja. Ona se može odstraniti sa odjeće pranjem vodom ili suhim istiranjem.

ABDEST

(Abdest je obavezno, Šerijatom ograničeno i propisano čišćenje poslije posebnih uzroka.)

PROPISANOST I VRIJEDNOST ABDESTA

Abdest je propisan Kur'anom i Sunnetom.

Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: "Kada rob musliman" ili "mu'min" uzimajući abdest opere svoje lice vodom, sa vodom ili posljednjom kapljicom vode sa njegovog lica nestane svaki grijeh koji je počinio gledajući svojim okom, a kada opere ruke, sa vodom ili posljednjom kapljicom vode nestane svaki grijeh koji je počinio svojim rukama, tako da ostane potpuno čist od grijeha." (Muslim, 244)

O FARZOVIMA I SUNNETIMA ABDESTA

Farzovi abdesta su:

1. nijjet srcem;
2. oprati cijelo lice;
3. oprati ruke do iza lakata;
4. potrati glavu od čela do potiljka;
5. oprati noge do iznad članaka;
6. prilikom pranja pridržavati se redosljeda i kontinuiteta čišćenja jednih dijelova tijela nakon drugih.

Sunneti abdesta su:

1. izgovoriti *bismillah* pri početku abdesta;
2. ruke oprati tri puta;
3. oprati zube misvakom;
4. dobro izoprati usta i nos;
5. provući prste kroz bradu;
6. sve što se pere oprati dva ili tri puta, (dok pranje jedan ili dva puta zadovoljava);
7. potrati unutrašnju i vanjsku stranu ušnih školjki;

8. pri pranju ruku i nogu protrljati između prstiju;
9. prilikom pranja ruku i nogu, prvo oprati desnu pa onda lijevu stranu;
10. poslije uzetog abdesta proučiti sunnetom navedenu dovu.

KAKO SE UZIMA ABDEST?

- 1. Nijet. U mislima odlučiti uzeti abdest.**
- 2. Izgovoriti Bismillah.**
- 3. Oprati šake tri puta vodom, prvo desnu pa lijevu.**
- 4. Izoprati usta (desnom rukom) i nos (lijevom rukom) tri puta vodom, uzimajući vodu za usta i za nos iz desne šake odjednom. Prilikom čišćenja nosa uvući vodu u nos, a zatim izbaciti iz nosa koristeći pri tome lijevu šaku.**
- 5. Oprati lice** tri puta od uha do uha i od korijena kose na čelu do vrha brade, i provući prste kroz bradu.
- 6. Oprati tri puta ruke** od vrhova prstiju do iza laktova, desnu pa lijevu.

7. **Potrati (mesh) glavu** vlažnom rukom jedanput, počevši sprijeda nazad i obratno. Što se tiče potiranja vrata, ne postoji ni jedan vjerodostojan hadis da je to Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, činio, tako da se ne smije ni raditi.
8. **Potrati unutrašnji dio ušiju** kažiprstima, a palcem vanjski dio.
9. **Oprati noge** tri puta od vrhova prstiju do iza članaka, desnu pa lijevu.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: “Kada uzimaš abdest, istrljaj između prstiju.” (Hadis je sahih. Et- Tirmizi, 38 ; Ibn-Madže, 448)

Sunnet je da se to čini malim prstom lijeve ruke.

Poslije uzetog abdesta proučiti:

«أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ». «اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ».

“Ešhedu en la ilahe ilallahu vahdehu la šerike lehu ve ešhedu enne Muhammeden abduhu ve resuluhu. Allahummedž'alni minet-tevvabine vedž'alni minel-mutetahhirine.” (Svjedočim da nema Boga osim jednog jedinog Allaha, koji nema nikakva sudruga i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Njegov poslanik. Allahu, učini me od onih koji se kaju i učini me od onih koji se čiste.) (Muslim bilježi prvi dio, 234, dok drugi dio dođe, koja je sahih, bilježi Et- Tirmizi, 55 i Ibn-Madže, 470)

ŠTA ĆE POKVARITI ABDEST?

1. **Sve što izađe na analne otvore** (prednji i zadnji).
2. **Duboki san**
3. **Gubljenje svijesti**
4. **Dodirivanje polnog organa** direktno dlanom ili prstima ruke.
5. **Strastveno dodirivanje žene** prema jačem (radžih) mišljenju ne kvari abdest ukoliko ne dođe do izlučivanja mezijja zbog uzbuđivanja.

MEKRUHI ABDESTA

1. **Pranje dijelova tijela više od tri puta.**
2. **Prosipanje vode.**

KADA JE MUSTEHAB (PREPORUČENO) PROMIJENITI ABDEST?

1. **Kada se ne može kontrolisati mokraća i vjetar** i većinu svoga vremena ima nagon za mokrenjem i puštanjem vjetra, mustehab (lijepo) mu je za svaki namaz promijeniti abdest.
2. **Onome ko je ogasulio i spremio umrlog ili ga nosio.**
3. **Prije spavanja.**

SAHIBI UZUR

Ko bude imao neki uzur (smetnju), kao što je nemogućnost držanja mokraće,

nekontrolisan izlazak vjetra ili istihazu), da bi bio čist za namaz mora ispuniti slijedeće uvjete:

- oprati mokraću ili krv nakon nastupanja namaskog vremena

- zaštititi se krpom koja će spriječiti odlijevanje krvi, ili zamotati polni organ nečim što će spriječiti izlazak mokraće

- kad nastupi namasko vrijeme uzeti abdest za dotični namaz. Nakon toga ne smeta ako se desi nešto što kvari abdest.

- s jednim abdestom može se klanjati samo jedan farz-namaz i više sunneta. Ako se desi da bude između dva pojavljivanja mokraće ili krvi toliko vremena da se može očistiti, uzeti abdest i obaviti namaz, onda je sahibi uzur dužan u tom vremenu očistiti se i klanjati.

MESH

Mesh po mestvama, obući, čarapama, i cipelama propisan je Kur'anom i Sunnetom.

Prenosi se od Mugire Ibn Šu'beta, radijallahu anhu, da je rekao: "Abdestio se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pa je potrao po svojim čarapama i obući." (Hadis je sahih. Et- Tirmizi i Ibn -Madže, 559.)

UVJETI ZA MESH

1. Da se obuju mestve, cipele ili čarape na noge dok je čovjek pod abdestom.
2. Da su dovoljno duboke, tako da pokrivaju cijelu površinu noge koja se pere prilikom uzimanja abdesta.
3. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ograničio je dužinu vremena valjanosti mesha na tri dana i noći za putnika, a na dan i noć za onoga ko je u svome mjestu. To se računa od trenutka kada je prvi put

učinjen mesh, a ne od vremena kada je uzet abdest za njega.

4. Da se obuća (mestve, čarape), poslije uzimanja mesha ne skida.

Napomena: U nuždi, zbog hladnoće ili putovanja, umjesto mesha po glavi dozvoljeno je uzeti mesh po turbanu i kiki (pramenovima kose koji padaju na čelo). Isti propisi važe i za ženu i za muškarca u pogledu mesha po obući, pokrivaču glave kao što je turban i sl.,

KAKO SE UZIMA MESH?

Mesh se uzima s gornje strane obuće, potirući od prsta prema zglobu, i to samo jedanput.

GUSUL- KUPANJE

(Gusul je Šerijatom propisano čišćenje od džunupluka, hajza i nifasa, koje uz nijjet srcem obuhvata sapiranje čitavog tijela vodom.)

PROPISANOST GUSULA

Gusul (kupanje) je propisan Kur'anom i Sunnetom.

Gusul- kupanje obavezno je u slijedećim slučajevima:

- 1. Kada je neko džunup.**
- 2. Nakon prestanka hajza ili nifasa (kod žene).**
- 3. Prilikom primanja Islama.**
- 4. Nakon smrti, jer kada umre musliman dužnost ga je okupati.**

KADA JE PREPORUČENO (MUSTEHAB) OKUPATI SE?

- 1. Kupanje petkom radi džume.**
- 2. Kupanje prije oblačenja ihrama za hadždž ili umru.**
- 3. Kupanje prije ulaska u Mekku i radi obavljanja vukufa (boravka na Arefatu)**
- 4. Kupanje nakon opremanja mrtvaca.**

Farzovi gusula:

- 1. Nijet srcem.**
- 2. Cijelo tijelo oprati vodom.**
- 3. Posebno voditi računa da se pokvasi koža između prstiju, ispod kose, pupak itd.**

Sunneti gusula:

- 1. početi sa *bismillom***
- 2. oprati ruke prije nego što se zamoče u posudu sa vodom**
- 3. početi prvo sa uklanjanjem nečistoće**

4. dijelove tijela koji se peru prilikom uzimanja abdest oprati prije ostalih dijelova tijela
5. dobro izapрати уста, нос и потрати unutrašnjost ušnih školjki
6. pri završetku oprati noge.

Mekruhi gusula su:

1. Rasipati vodu,
2. Kupati se na nečistom mjestu,
3. Kupati se bez zastora ili zaklona na otvorenom.
4. Kupati se u stajaćoj vodi koja miruje i ne teče. Kategorička zabrana kupanja u stajaćoj vodi u ovom slučaju bliža je haramu nego mekruhu.

KAKO SE UZIMA GUSUL?

Postupak onog koji uzima gusul:

1. Prvo će proučiti *bismillu*.
2. Odlučiti da gusul uzima radi uklanjanja džunupluka (velikog hadesa, nečistoće).
3. Zatim će tri puta oprati šake.

4. Zatim će oko prirodnih otvora velike i male nužde, pranjem odstaniti nečistoću.
5. Potom će uzeti abdest kao što se uzima i za namaz, s tim što može noge oprati odmah, uzimajući abdest, ili na kraju uzimanja gusula.
6. Nakon toga, proći će prstima kroz kosu i politi je vodom, i to tako da se prstima dohvati sami korijen kose. Ženi je dovoljno da se samo po glavi polije sa tri pregršti vode, tako da voda dođe do korijena kose.
7. Žena ne mora raspletati pletenicu.
8. Zatim će sa tri polijevanja vodom oprati cijelu glavu zajedno sa ušima.
9. Potom će odozgo prema dolje saprati prvo desnu a zatim lijevu stranu tijela, vodeći računa da se operu i manje pristupačna mjesta kao što su pupak, ispod pazuha, ispod koljena itd.

ŠTA JE DŽUNUP OSOBI ZABRANJENO?

1. Učiti Kur'an, osim *istiaze* (*euzubille, dova i zikrova*).
2. Ulaziti u džamiju, osim onom ko je prinuđen da kroz nju samo prođe.
3. Klanjati.
4. Direktno dodirivati Mushaf.

'Uči u ime Gospodara tvoga...'
(El-Alek, 1.)

TEJEMMUM

PROPISANOST TEJEMMUMA

Tejemmum je propisan Kur'anom i Sunnetom. Tejemmum je propisan onome ko nema ili ne može koristiti vodu za abdest ili gusul iz opravdanog razloga. Koristi se za obavljanje svih vrsta ibadeta za koje je potrebno šerijatsko čišćenje.

KOME JE PROPISAN TEJEMMUM?

Tejemmum je propisan onome ko ostane bez vode i ko je ni nakon traženja ne nađe kako bi njome uzeo abdest. Isto tako, tejemmum je propisan i onome ko ima vodu, ali je zbog bolesti ili ne smije upotrijebiti, ili se boji da mu voda ne pogorša bolest, ili ne odgodi ozdravljenje. Onaj koji ne može oprati neki od dijelova tijela zbog bolesti, neće koristiti tejemmum, nego će uzeti abdest, a po

bolesnom dijelu tijela koji ne smije kvasiti, učinit će mesh.

To isto važi i za onoga ko se ne može kretati i nema nikoga ko bi mu dodao vodu. Ako čovjek ima samo malo vode koju koristi za piće, u tom slučaju je neće upotrebljavati za abdest, već će uzeti tejemmum, jer je očuvanje zdravlja i života preče, i zato što abdest ima zamjenu, a život nema.

KAKO SE UZIMA TEJEMMUM?

Kada neko hoće uzeti tejemmum treba da učini slijedeće:

1. prvo će proučiti *bismillu*.
2. Srcem će odlučiti da uzimanjem tejemmuma želi obaviti ono što mu je prije njegova uzimanja bilo zabranjeno.
3. Zatim će dlanovima dotaknuti površinu zemlje, prašinu, pijesak, kamen, slano tlo i sl. Lijepo je poslije toga od prašine malo otresti ruke.
4. Onda rukama jedanput potraži lice i šake.

ŠTA KVARI TEJEMMUM?

1. Sve što kvari abdest, kvari i tejemmum.
2. Dolazak vode prije nego što je klanjao ili prije nego što je završio namaz. Što se tiče onoga ko je već klanjao sa tejemmumom, pa poslije došao do vode, namaz obavljen sa tejemmumom mu je ispravan i nije potrebno da ga ponavlja sa abdestom.

"Uči u ime *Gospodara* tvoga..."
(El-Alek, 1.)

N A M A Z

Svrha i cilj čovjekovog života na ovom svijetu je praktično iskazivanje pokornosti Uzvišenom Allahu kroz razne oblike ibadeta.

ZNAČENJE NAMAZA

Ibadet je zajedničko ime za sve ono što voli Uzvišeni Allah i čime je zadovoljan od tajnih i javnih djela i riječi.

Namaz zauzima centralno mjesto u tom ibadetu. Zgrada vjere ne može stajati bez namaskog stuba.

Namaz je posebna vrsta ibadeta koji počinje tekbirom a završava selamom. Riječ salat (namaz) jezički označava dovu.

Namaz je stub vjere i prvi ibadet kojim je Allah obavezao svoje robove. Također, prvo za šta će čovjek polagati račun na Sudnjem danu

je namaz. Ako prođe taj ispit uspio je, a ako mu namaz ne bude ispravan, propao je.

Namaz je posljednje što će ostati od vjere.

Namaz kojim nas je Uzvišeni Allah zadužio sastoji se od pet namaza u toku dana i noći i to u tačno određeno vrijeme.

Sabah, podne i ikindija – namazi su na početku, u sredini i pri kraju dana, dok su akšam i jacija u prvim časovima noći.

Upitao je neki čovjek Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.:

“Koja je islamska naredba Allahu najdraža? “

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mu odgovori: “Namaz u svom vremenu. Ko napusti namaz taj nema ni vjere. Namaz je glavni stub vjere. “ (Buhari, 528 i Muslim, 80)

KAKO DOŽIVJETI NAMAZ?

Ibn-Kajjim kaže: ‘Potpuna pristutnost srca u namazu tj. da ga ništa ne zapošljava mimo namaza, postiže se tako da sva briga bude o potpunoj prisutnosti u namazu i kako će obaviti

svoj namaz. Uspijeh u ovome zavisi od jačine imana u ahiret i čovjekove nezaokupljenosti ovim svijetom. Čim primjetiš da ti srce nije prisutno u namazu, da ne možeš postići pravu prisutnost srca u namazu, znaj da je razlog tome slabost tvog imana, i ti se potrudi da ga pojačaš.'

'Uči u ime Gospodara tvoga...'
(El-Alek, 1.)

NAMASKI ŠARTOVI

Šartovi (uslovi) za obaveznost namaza su slijedeći:

1. Da je musliman
2. Da je pametan, jer luda osoba nije dužna klanjati.
3. Da je punodoban, jer djetetu dok ne postane punodobno namaz nije obavezan. To ne znači da će ga propuštati i prema njemu se nemarno odnositi.
4. Da žena nije u hajzu i nifasu

Šartovi (uslovi) za ispravnost namaza su slijedeći:

1. Iskren nijjet (namjera) da se klanja u ime Uzvišenog Allaha
2. Da je osoba čista od malog i velikog hadesa (nečistoće), te da joj je tijelo, odjeća i mjesto gdje klanja čisto od materijalnih vidova nečistoće.

3. Da je osoba propisno obučena, tako da su joj pokriveni svi stidni dijelovi tijela.
4. Spoznaja da je nastupilo namasko vrijeme, jer namaz se ne može klanjati prije nego što nastupi njegovo vrijeme.
5. Da se okrene prema kibli.

"Uči u ime Gospodara tvoga..."
(El-Alek, 1.)

NAMASKI VAKTOVI

Prenosi se da je Džibril, alejhi-s-selam, došao i podučio Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, namaskim vremenima, rekavši mu: "Ustani i klanjaj!" Kada je sunce prešlo malo preko polovine neba ustao je i klanjao podne. Zatim mu je došao kada je nastupila ikindija i rekao mu: "Ustani i klanjaj!" Ustao je i klanjao ikindiju kada je sjena predmeta postala onoliko koliki su i oni sami. Zatim mu je došao kada je nastupio akšam i rekao: "Ustani i klanjaj!" Ustao je i klanjao akšam kada je sunce zašlo. Zatim mu je došao kada je nastupila jacija i rekao mu: "Ustani i klanjaj!" Ustao je i klanjao jaciju kada je nestalo tragova crvenila na nebu. Zatim mu je došao kada je nastupilo sabahsko vrijeme, u sami osvit zore, (kada je klanjao sabah), zatim je došao ponovo sutradan u podne i rekao mu: "Ustani i klanjaj!" Ustao je i klanjao podne kada je sjena predmeta onolika koliki su i sami oni. Zatim mu je došao u vrijeme ikindije i rekao mu: "Ustani i klanjaj!" Ustao je i klanjao ikindiju kada je sjena predmeta postala duplo veća od njih

samih. Zatim mu je došao u akšam – u isto vrijeme kao i prethodni dan – zatim u jacijsko doba iza ponoći ili kada je bila prošla polovina noći ili je rekao trećina noći, pa je tada klanjao jaciju. Zatim mu je došao kada se bilo dobro razvidilo (prije izlaska sunca) i rekao mu: "Ustani i klanjaj!" Ustao je i klanjao sabah, a zatim mu rekao: "Između ove dvije granice je vrijeme namaza." (Hadis je hasen-sahih. Ebu- Davud, 393 i Et- Tirmizi, 149.)

JACIJA U LJETNOM PERIODU

Neki ljudi u ljetnom periodu klanjaju jaciju namaz prije nastupa njenog vremena i to sat i po nakon akšama. Nije nikakvo opravdanje što je jacija kasno u noć, da se traži njeno klanjanje prije vremena, jer namaz prije vremena nije važeći. Kod nas se nekada pričalo o "travničkoj jaciji" kroz šalu, koja sada kod nekih izgleda postaje zbilja. Namaz je nešto najvažnije u islamu nakon izgovaranja kelimei šehadeta, pa gledajmo kako ćemo se prema njemu odnositi.

Uslovi za nastup namaskih vremena precizno su utvrđeni hadisima i nije dozvoljeno oslanjati se na vremenski proračun. Mi smo godinama klanjali jaciju kasno u ljetnim noćima kako je zabilježeno u našim vaktijama i znamo da je razlika između akšama i jacije ljeti oko dva sata, a zimi oko sat i po vremena. Ljetni i zimski period nisu isti i ne mogu se jedan sa drugim porediti.

EZAN

Ezan je najava početka namaskog vremena za to posebno namijenjenim riječima.

Proučiti ezan pritrvrđeni je sunnet onome koji živi u naseljenom mjestu, kao i onome koji je daleko od njega, a i musafiru (putniku). Riječi ezana su:

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ ، اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ ،

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ،
 أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ،
 أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ،
 حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ ، حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ ،
 حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ ،
 اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

Allahu ekber! Allahu ekber!
Allahu ekber! Allahu ekber!
Ešhedu en la ilahe illallah!
Ešhedu en la ilahe illallah!
Ešhedu enne Muhammeden resulullah!
Ešhedu enne Muhammeden resulullah!
Hajje 'ale-s-salah! Hajje 'ale-s-salah!
Hajje 'ale- l-felah! Hajje 'ale- l-felah!
Allahu ekber! Allahu ekber!
La ilahe illallah!

Dva su ezana kod sabaha i to prvi za sehur, a drugi za zoru, tj. nastup vremena sabah namaza. U ezanu za sabah-namaz poslije riječi: Hajje ‘ale-l-felah, doda se još:

الصَّلَاةَ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ ، الصَّلَاةَ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ

**Es-salatu hajrun mine-n-nevm!
Es-selatu hajrun mine-n-nevm!**

DOVA POSLIJE EZANA

Za mujezinom se ponavljaju riječi ezana osim kada mujezin uči „hajje ‘ale-s-salah,, i „hajje ‘alel-felah“, uči se:

لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

„La havle ve la kuvvete illa billah“
(Nema snage ni moći osim sa Allahom.)

Nakon ezana prouči se salavat na Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a najbolji je onaj koji se uči na sjedenju u namazu. Nakon toga se prouči dova koja glasi:

«اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَ الصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَ الْفَضِيلَةَ ، وَ ابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتُهُ».

ALLĀHUMME RABBE HAZIHI-D-DA'VETI-T-TAMMETI VE-S-SALATI-L-KAIMETI ĀTI MUHAMMEDENI-L-VESĪLETE VE-L-FADĪLETE VE-B-ASHU MEKĀMEN MAHMUDENI-L-LEZI VE'ATTEHU.

(Moj Allahu, Gospodaru ovog potpunog poziva i namaza koji se upravo uspostavlja podari Muhammedu, (sallallahu alejhi ve sellem), Vesilet (najbolje džennetsko mjesto) i svako dobro i proživi ga na pohvalnom položaju koji si mu obećao.)

IKAMET

Ikamet je obavezni sunnet za svaki od pet dnevnih farz-namaza.

Riječi ikameta glase:

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ،
أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ،
حَيٌّ عَلَى الصَّلَاةِ ، حَيٌّ عَلَى الْفَلَاحِ ،
قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ ،
اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

Allahu ekber! Allahu ekber!
Ešhedu en la ilahe illallah!
Ešhedu enne Muhammeden resulullah!
Hajje 'ale-s-salah!
Hajje 'ale-l-felah!

**Kad kameti-s-salatu! Kad kameti-s-salah!
Allahu ekber! Allahu ekber!
La ilahe illallah!**

**'Uči u ime Gospodara tvoga...'
(El-Alek, 1.)**

NAČIN KLANJANJA NAMAZA PO SUNNETU - PRAKSI

ALLAHOVOG POSLANIKA, sallallahu alejhi ve
sellem

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: „Klanjajte kako vidite mene da klanjam!“ (Buhari, 631.)

Da bi se ovo postiglo, treba učiniti slijedeće:

- 1. Uzeti abdest ili se okupati ako je potrebno**
- 2. Okrenuti se prema kibli** (Buhari, 6251 i Muslim, 397.)
- 3. Nijet učiniti**, a to je odluka u srcu mislima i ne izgovara se jezikom
- 4. Pregrada (perda)**, Sunnet je postaviti pregradu (ar. sutra) ispred sebe kada se klanja, radilo se o imamu ili onom koji sam klanja.
- 5. Izgovoriti početni tekbir** الله أكبر
„ALLAHU EKBER“

Namaz počinje izgovaranjem tekbira čime postaje zabranjeno sve što nije u vezi sa namazom. Pogled klanjača treba biti usmjeren prema mjestu gdje se obavlja sedžda.

6. **Podizanje ruku prilikom tekbira**, okrenutih dlanova prema kibli treba dići ruke u visini ramena ili ušiju prilikom izgovaranja početnog tekbira i tekbira za ruku' (pregibanja), te prilikom vraćanja sa ruku'a i kod ustajanja sa prvog sjedenja.
7. **Vežanje ruku na kijamu**, klanjač drži svezane ruke na kijamu (stajanju) u visini prsa, i to tako da desna dođe preko lijeve.
8. **Proučiti dovu na početku namaza**
Sunnet je učiti dove na početku namaza.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, svoj namaz počinjao je sa riječima:

«سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى
جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ».

**SUBHANEKELAHUMME VE BIHAMDIKE
VE TEBAREKE-SMUKE VE TE'ALA
DŽEDDUKE VE LA ILAHE GAJRUKE.“**

(Tebi slava pripada, Allahu moj, i uvijek si hvaljen. Blagoslovljeno je Tvoje ime, uzvišena je Tvoja veličina i nema boga osim Tebe.) (Et-Tirmizi, 243 i Ibn-Madže, 806. sahih)

9. Proučiti na prvom rekatu svakog namaza u sebi

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

EUZU BILLAHI MINE-Š-ŠEJTANI-R-RADŽIM

(Tražim zaštitu kod Allaha od prokletog šejtana)

A zatim proučiti: بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

BISMILLAHI-R-RAHMANI-R-RAHIM (U ime Allaha Milostivog, Samilosnog.)

10. Proučiti Fatihu:

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (۱) الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ (۲)
مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ (۳) اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِينُ (۴)
اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ (۵) صِرَاطَ الَّذِينَ اَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ (۶) غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ (۷)

**EL-HAMDU LILLAHI RABBI-L-ĀLEMĪN.
ER – RAHMĀNĪ-R-RAHIM. MĀLIKI JEVMI-
D-DĪN. IJJĀKE NA'BUDU VE IJJAKE
NESTE'IN. IHDINE-S-SIRĀTA-L-
MUSTEKĪM. SIRĀTA-L-LEZINE EN'AMTE
'ALEJHIM. GAJRI-L-MAGDUBI 'ALEJHIM
VELE-D-DĀLLĪN. ĀMIN!** (Hvala Allahu,
Gospodaru svjetova, Milostivom,
Samilosnom, Vladaru Dana sudnjeg. Samo
Tebe obožavamo i samo od Tebe pomoć
tražimo. Uputi nas na pravi put, na put onih
kojima Si blagodat Svoju darovao, a ne onih
koji su protiv sebe srdžbu izazvali, niti onih
koji su zalutali. Uslišaj, Allahu!)

Izuzetak od ovoga čini samo muktedija
(onaj ko klanja za imamom) i to na onim
namazima u kojima imam uči naglas.

11. Poslije Fatihe izgovoriti: آمين *Amin!*

12. Učiti Kur'an poslije Fatihe na prva dva rekata svih namaza. Može se proučiti nekoliko ajeta iz Kur'ana, a najmanje tri, koliko sadrži najkraća sura, ili više ajeta, jednu suru ili više njih.

13. Ruku' bi činio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nakon tekbira, stavivši ruke na koljena raširenih prstiju, a laktove bi raširio u stranu. Kada se klanja u džem'atu ne smiju se ovim ometati drugi klanjači.

Glavu bi držao u istoj ravni leđa i ne bi je spuštao niti dizao. Pogled klanjača na ruku treba biti usmjeren u mjesto sedžde.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio je potpuno smirenje na ruku'u i njegovo upotpunjavanje.

Na ruku'u treba reći:

«سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ».

„SUBHANE RABBIJE- L-'AZIM“

(Slavljen je moj veliki Gospodar.)(Et-Tirmizi, 262 i Muslim, 772.)

Izgovoriti ovo jedanput je vadžib (dužnost), tri puta je najmanja potpunost, a može se ponoviti više puta.

14. Vraćanje sa rukua

Potom bi se Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ispravio stojeći i rekao:

«سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ».

Semi'Allahu limen hamideh!

(Allah čuje onoga ko Mu zahvaljuje!)(Buhari, 795 i Muslim, 391.)

Nakon toga, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bi rekao:

«رَبَّنَا وَ لَكَ الْحَمْدُ، حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ».

Rabbena ve leke-l-hamd, hamden kesiren tajjiben mubareken fihi !

(“Gospodaru naš, Tebi pripada svaka hvala, mnogom lijepom blagoslovljenom hvalom!”) (Buhari, 799.)

15. Spustiti se na sedždu

Pri položaju sedžde treba da se dotiče tlo sa sedam dijelova tijela, a to su: čelo s nosom, dlanovi ruku, koljena i prsti nogu.

Potom bi skupio ručne prste, jedan do drugoga (Hakim, 1/227) okrenuvši ih u pravcu kible (El-Bejheki, 2/113), a njegove ruke (dlanovi) bili bi paralelni sa ramenima. (Ebu-Davud, 734, sahih)

Svoje čelo i nos pritisnuo bi dobro na zemlju. (Ebu-Davud, 734, sahih) Koljena bi razmaknuo jedno od drugog. Ne bi naslanjao stomak na natkoljenice, (Ebu-Davud, 735, sahih), a nožne prste bi usmjerio prema kibli. (Buhari, 828) Ruke bi razmaknuo od tijela, tako da se jasno vidjela bjelina ispod pazuha, (Buhari, 495 i Muslim, 235) Praktikovanje ovog sunneta ponekada je otežano u džematu, i tada nije pogrešno ne činiti tako. Zabranjeno je sjediti u položaju kao što čuču pas i oslanjati se laktovima na tlo kao što čine krvoločne zvijeri.” (Buhari, 495 i Muslim, 235) Na sedždi proučiti:

«سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى».

„**SUBHANE RABBIJE-L-E’ALA.**“ (Neka Si slavljjen, moj najuzvišeniji Gospodaru),

(Muslim, 772 i Et-Tirmizi, 262) ponavljajući tri i više puta.

16. Sjedenje između dvije sedžde

Potom bi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, digao glavu sa sedžde, donoseći tekbir. (Buhari, 789.)

Nakon toga bi sjeo na lijevu nogu, a povio bi prste desne noge, usmjerivši ih prema kibli. (Buhari, 828 i Muslim, 498.)

Po sunnetu se može sjediti i tako da prsti obje noge budu povijeni i usmjereni prema kibli (dok stopala ostaju uspravljena i spojena kao za vrijeme sedžde), a klanjač sjedne na poleđinu svojih peta.

Prilikom sjedenja između dvije sedžde rekao bi:

«رَبِّ اغْفِرْ لِي.»

“RABBI-GFIR LI (3 puta).”

(Gospodaru moj, oprost mi.) (Ibn-Madže, 898, sahih.)

Možemo i proučiti:

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاهْدِنِي، وَاجْبُرْنِي،
وَ عَافِنِي، وَارْزُقْنِي، وَارْفَعْ عَنِّي.»

**ALLAHUMME-GFIR LI, VERHAMNI,
VE-HDINI, VE DŽBURNI,** (Et-Tirmizi, 284, sahih)
VE 'AFINI, VERZUKNI, VERF'ANI” (Ebu-
Davud, 850, hasen) (Allahu moj, oprost mi i
smiluj mi se. Uputi me i popravi moje stanje.
Sačuvaj me i nafaku mi daj. Uzdigni me.)

17. Obaviti i drugu sedždu izgovarajući tekbir i učiniti je kao i prvu.

18. Dići glavu sa sedžde uz tekbir

Iza toga kratko sjesti kao na sjedenju između dvije sedžde. Ovo se zove sjedenje predaha i mustehab je po najispravnijem mišljenju uleme. Ako se izostavi nema greške. Na njemu nema ni zikra ni dove.

19. Ustajanje na drugi rekat

”Potom bi se oslonio na zemlju i ustao.” (Ebu-Davud, 850, hasen)

Ako klanjač ustane ne oslanjajući se rukama na zemlju, ispravno je postupio, inšaAllah.

20. Proučiti Fatihu, a onda nešto iz Kur'ana, te obaviti drugi rekāt kao i prvi.

21. Tešehud (prvo sjedenje u namazu)

Nakon drugog rekata sjesti na ispruženo stopalo lijeve noge, pri čemu se stopalo desne noge drži uspravno.

Pri tome se dlan lijeve ruke, ispruženih prstiju, drži na koljenu lijeve noge, a prsti desne ruke, osim kažiprsta, drže stisnutim.

Kažiprst desne ruke je ispružen dok se uči et-Tehijatu, a ponekad se može blago pomjerati, doveći njime. (Ebu-Davud, 957.)

Ukoliko se radi o namazu sa dva rekata, kao što je sabah, na tom sjedenju će poslije et-tehijatu proučiti i salavate sa dovom, a nakon toga predati selam okrećući se prvo na desnu, a zatim na lijevu stranu.

Tešehud Ibn-Mes`uda, radijallahu anhu, kojem ga je poučio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, glasi:

«التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ
عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا،

وَعَلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ،
وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ».

“ET-TEHIJJATU LILLAHI VE-S-SALAVĀTU VE-T-TAJJIBATU. ESSELAMU ALEJKE EJJUHE-N-NEBIJU VE RAHMETU-LLAHI VE BEREKĀTUHU. ES-SELAMU ALEJNA VE `ALA `IBADILLĀHI-S-SĀLIHĪN. EŠHEDU EN LĀ ILĀHE ILLALLĀH, VE EŠHEDU ENNE MUHAMMEDEN ABDUHU VE RESULUH.
(Najljepša počast Allahu, blagoslovi i dobra; Selam tebi, Vjerovjesniče, i Allahova Milost i Njegove blagodati. Mir nama i dobrim Allahovim robovima. Svjedočim da nema boga osim Allaha i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Njegov poslanik.)
(Buhari, 4798 i Muslim, 406.)

Ukoliko se, pak, radi o namazu sa više od dva rekata, kao što su podne, ikindija, akšam i jacija, na prvom sjedenju će proučiti samo et-Tehijjatu, nakon koga će, izgovarajući tekbir (Allahu ekber!) ustati i

dižući ruke do visine ramena ili ušiju, nastaviti sa klanjanjem preostalih rekata, na isti način na koji je klanjao i prva dva, samo što poslije el-Fatihe na kijamu neće više ništa učiti iz Kur'ana.

Nakon toga, sjest će na posljednje (drugo) sjedenje i to tako što će stopalo lijeve noge podbaciti ispod stegna desne noge, a stopalo desne noge držati uspravnim i tako sjedne na tlo. Na tom sjedenju će prvo proučiti et-Tehijatu, zatim salavate i dovu:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.»

اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.»

**“ALLĀHUMME SALLI ‘ALĀ MUHAMMED,
VE ‘ALĀ ALI MUHAMMED, KEMA
SALLEJTE ‘ALĀ IBRAHIM, VE ‘ALĀ ALI
IBRAHĪM, INNEKE HAMĪDUMMEDŽID.**

**ALLAHUMME BĀRIK ‘ALĀ MUHAMMED,
VE ‘ALĀ ALI MUHAMMED, KEMA
BĀREKTE ‘ALA IBRAHIM. VE ‘ALĀ ĀLI
IBRAHĪM, INNEKE HAMIDUMMEDŽID”.**

(Allahu moj, smiluj se Muhammedu i njegovoj porodici, kao što si se smilovao Ibrahimu i njegovoj porodici. Zaista, Ti si Hvaljen i Slavan. Allahu moj, blagoslovi Muhammeda i njegovu porodicu, kao što si blagoslovio Ibrahima i njegovu porodicu. Doista si Ti Hvaljen i Slavan.)

Nakon salavata Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poučio nas je da učimo sljedeću dovu:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ ، وَمِنْ عَذَابِ
الْقَبْرِ ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ ، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ
الْمَسِيحِ الدَّجَالِ» .

**“ĀLLAHUMME INNĪ E’ŪZU BIKE MIN
AZĀBI DŽEHENNEM, VE MIN AZĀBI-L-
KABR, VE MIN FITNETI-L-MAHJĀ VE-L-
MEMĀT, VE MIN ŠERRI FITNETI-L-
MESĪHI-D-DEDŽDŽĀL”**

(Allahu, prizivam Te da me sačuvaš od kazne Džehennema i od kaburske kazne, od ovosvjetskih i onosvjetskih kušnji, te od zla kušnje Mesiha Dedždžala.) (Buhari, 1377 i Muslim, 588, spomenuta verzija je Muslimova.)

22. Predavanje selama

Potom bi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, predao selam na desnu i lijevu stranu tako da mu se vidjela bjelina obraza, izgovarajući:

«السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ . . . السَّلَامُ عَلَيْكُمْ
وَرَحْمَةُ اللَّهِ».

**“ES-SELAMU ALEJKUM VE RAHMETULLAH,
ES-SELAMU ALEJKUM VE RAHMETULLAH”**

(Ibn-Madže, 914, sahih.)

ZIKROVI PO SUNNETU NAKON SELAMA IZA FARZ NAMAZA

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, izgovorio bi nakon što preda selam:

«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ»

Estagfirullah (tri puta),
(Allaha za oprost molim)

«اللَّهُمَّ، أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ، تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ
وَإِلْكَرَامِ»

Allahumme ente-s-selamu ve minke-s-selamu tebarekte ja ze-l-dželali ve-l-ikram.
(Allahu, Ti si Mir i Ti ga daješ, blagodaran si Ti, Posjedovatelju Veličine i Plemenitosti.) (Muslim, 591.)

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ ، وَلَهُ
الْحَمْدُ ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ،

لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا
 إِيَّاهُ ، لَهُ النِّعْمَةُ ، وَكَهُ الْفَضْلُ ، وَكَهُ الشَّاءُ الْحَسَنُ ، لَا إِلَهَ
 إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ».

**LĀ ILĀHE ILLALLAHU VAHDEHŪ LĀ
 ŠERĪKE LEH, LEHU-L-MULKU VE LEHU-L-
 HAMDU VE HUVE ‘ALĀ KULLI ŠEJ’IN
 KADĪR. LĀ HAVLE VE LĀ KUVVETE ILLĀ
 BILLĀHI; LĀ ILĀHE ILLALLĀHU, VE LĀ
 NA’BUDU ILLA IJJĀHU, LEHU-N-NI’METU
 VE LEHU-L-FADLU VE LEHU-S-SENĀUL
 HASEN. LĀ ILĀHE ILLALLĀHU MUHLISĪNE
 LEHU-D-DĪNE VE LEV KERIHE-L-KĀFIRŪN.**
 (Nema Boga osim Allaha Jednoga. Kome
 ravnog nema. Njemu pripada sva vlast i sva
 zahvalnost. On nad svačim ima moć. Nema
 pomoći niti moći osim sa Allahom. Nema boga
 osim Allaha i nikoga mimo Njega ne
 obožavamo. Njemu pripada blagodat,
 dobročinstvo i lijepa pohvala. Nema boga osim
 Allaha. Njemu iskreno vjeru ispovijedamo,

makar se nevjernicima to i ne dopadalo.)
(Muslim, 594.)

اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ ، وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ ، وَلَا
يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ .

**ALLĀHUMME LĀ MANI'A LIMĀ E'ATAJTE
VE LĀ MU'TIJE LIMĀ MENA'TE, VE LĀ
JENFE'U ZE-L-DŽEDDI MINKE-L-DŽEDDU.**

(Allahu, niko ne može spriječiti ono što si Ti
dao, a niti dati ono što Ti uskratiš. Nikome ne
koristi njegova snaga pored Tvoje snage.)
(Buhari, 844 i Muslim, 593.)

Trideset i tri puta proučiti:

Subhanallah, (Slava Allahu) سُبْحَانَ اللَّهِ

Elhamdulillah, (hvala Allahu) الْحَمْدُ لِلَّهِ

Allahu ekber, (Allah je najveći) اللَّهُ أَكْبَرُ

(Buhari, 843.)

Na kraju ovog zikra izgovori se:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ
وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ».

**LA ILAHE ILLALLAHU VAHDEHU LA
ŠERIKE LEH, LEHU-L-MULKU VE LEHU-L-
HAMDU VE HUVE ‘ALA KULLI ŠEJ’IN
KADIR,**

(Nema boga osim Allaha Jednoga. Kojem nema ravnog. Njemu pripadaju vlast i sva zahvalnost. On nad svačim ima moć.)

Onaj ko ovo izgovori bit će mu oprošteni (manji) grijesi makar bili poput morske pjene. (Muslim, 597.)

Nakon ovog proučiti:

- Ajetul kursijj,
 - Sure el-Ihlas, el-Felek i en-Nas.
- (Vidjeti dodatak)

DA LI SE ZIKR UČI ZAJEDNIČKI?

Nije zabilježeno da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, činio zajednički džematski zikr sa ashabima, niti da je dizao ruke u dovi na kraju namaza. To nije radio niko iz najboljih generacija ovog ummeta. Isto tako potiranje lica nakon dove poslije namaza nema svoju osnovu, kao ni učenje El-Fatihe nakon svega toga. Propisi vjere se uzimaju iz Kur'ana i Sunneta, a ne po ljudskom nahođenju, pretpostavkama i slijepom slijeđenju ljudi i običaja.

SUNNETI PRIJE I POSLIJE FARZA

TABELA NAMAZA I REKATA

NAMAZ	SUNNETI PRIJE FARZA		FARZ	SUNNETI POSLIJE FARZA
	Pritvrđeni	Nepritvrđeni		
SABAH	2	-	2	-
PODNE	2 + 2	-	4	2
IKINDIJA	-	2 + 2	4	-
AKŠAM	-	2	3	2
JACIJA	-	2	4	2 NOĆNI NAMAZ + VITR 1-11
DŽUMA	2 TEHIJJETUL-MESDŽID		2	2 U KUĆI ILI 2 + 2 DŽAMIJI

SABAHSKI SUNNETI

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, redovno je klanjao dva rekata sunneta prije sabahskih farza i tada bi učio na prvom rekatu suru El-Kafirun, a na drugom El-Ihlas. (Muslim, 726.)

PODNEVSKI SUNNETI

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, klanjao je četiri rekata podnevskih sunneta prije farza i dva poslije (Et-Tirmizi, 424, sahih), a znao je klanjati i dva rekata prije farza i dva poslije, kao i četiri prije i četiri poslije. (Buhari, 937 i Muslim, 729.) Najbolje je klanjati dva po dva rekata, a mogu se klanjati četiri rekata sa jednim selamom. (Fikhu-s-Sunne, 1/140 i Et-Tuhfe 2/435.-436.)

IKINDIJSKI SUNNET

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ponekad je klanjao dva rekata prije ikindijskog farza (Ebu-Davud, 1272 hasen), a ponekad ih je izostavljao, za razliku od sabahskih i podnevskih sunneta koje je redovno klanjao.

AKŠAMSKI SUNNETI PRIJE FARZA

Mnogi nisu čuli za dva rekata sunneta prije akšama za koje je rekao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem,: "Klanjajte prije akšama dva rekata. To je dva puta ponovio, a treći put je kazao 'onaj ko hoće'." (Buhari, 1183.)

AKŠAMSKI SUNNETI POSLIJE FARZA

Aiša, radijallahu anhu, kaže: "Klanjao bi Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem,

akšam-namaz, a kada bi se vratio kući klanjao bi još dva rekata.” (Muslim, 730 i Ibn-Madže, 1164.)

JACIJSKI SUNNET PRIJE FARZA

Od Ibn-Mugaffela, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: ”Između svakog ezana i ikameta ima namaz,” i to je ponovio tri puta, a potom rekao: ”... onome ko želi da klanja.” (Buhari, 624 i Muslim, 624.)

JACIJSKI SUNNET POSLIJE FARZA

Od Ummu-Habibe, radijallahu anha, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: ”Ko u toku dana i noći klanja dvanaest rekata, sagradit će mu se kuća u Džennetu. ... dva poslije jacije...” (sahih. Et-Tirmizi, 415.)

PROPISI VEZANI ZA NAMAZ

NEMA RAZLIKE IZMEĐU NAMAZA ŽENE I MUŠKARCA

Sve što smo spomenuli od abdesta do zikra vrijedi isto za ženu kao i za muškarce. Naime, nema šerijatskih dokaza u Kur'anu i Sunnetu koji upućuju da se namaz muškarca, po svojoj formi, razlikuje od namaza žene.

NAKLANJAVANJE PROŠLIH NAMAZA

Onaj ko zaboravi namaz ili ga prespava, obavezan ga je klanjati kad se sjeti ili kad se probudi.

Međutim, ko svjesno izostavi namaz, po mišljenju većine učenjaka, dužan je naklanjati ga, iako grijeh ostaje, jer namaz nije obavljen u njegovom vremenu. Propušteni namaz treba odmah naklanjati. Prvo se klanja propušteni namaz, pa tek onda redovni koji je nastupio.

Namaz se ne smije ostaviti osim u hajzu i nifasu ili odgoditi osim na putovanju, što je šerijatskim propisima regulisano.

Postoje dvije vrste Allahovih naredbi:

- 1.** Vremenski neograničene općenite naredbe koje se mogu obavljati u bilo kojem vremenu;
- 2.** Naredbe koje su ograničene vremenom, koje se obavljaju u samo za njih propisanom vremenu, a one se dijele na dvije podvrste:

- naredba čije vrijeme određeno za njeno obavljanje traje samo onoliko koliko traje izvršenje te naredbe, kao što je post mjeseca ramazana.

- naredba čije vrijeme traje duže od vremena potrebnog za njeno obavljanje, kao što je namaz.

Određeno vrijeme za obavljanje ovakvog vadžiba je šart (uslov) da bi njihovo obavljanje

bilo ispravno i prihvatljivo. Tako se džuma ne može obaviti subotom, jer to nije za nju određeno vrijeme, niti se hadždž može obaviti osim u mjesecima hadždža, niti se stajanje na Arefatu može obaviti u nekom drugom danu, osim devetog zul-hidždžeta. Isto tako i pet dnevnih namaza ne mogu se obaviti osim u određenom vremenu za njih, izuzimajući onoga ko namaz slučajno prespava ili ga zaboravi klanjati, te će ga klanjati odmah nakon što se sjeti ili probudi, i putnika koji može uz skraćivanje spajati srodne namaze kao što su podne i ikindija s jedne, i akšam i jacija s druge strane.

ŠERIJATSKI SUD O ONOME KO OSTAVI NAMAZ

Slažu se svi islamski učenjaci da onaj ko zaniječe obavezu obavljanja namaza time izlazi iz vjere, makar ga i obavljao.

Razilaženje, pak, nastaje u pogledu onoga ko ostavlja namaz bez poricanja njegove

obaveznosti. U svjetlu dokaza iz Kur'ana i Sunneta može se zaključiti da je o ovom pitanju jače mišljenje onih koji kažu da to izvodi iz vjere, iako je jedan broj uleme zauzeo drugačiji stav.

Kada se čovjek smatra od onih koji su napustili namaz?

Kada se čovjek pozove na namaz, pa odbije da ga klanja riječima: "Neću da klanjam!" i ne obavi ga, tako da istekne vrijeme pomenutog namaza, smatra se onim koji je odbacio i napustio namaz.

Drugo mišljenje je da se čovjek ne smatra od onih koji su ostavili namaz sve dok se ostavljanje namaza ne ponovi više puta od nekog pojedinca te ustraje na neobavljanju namaza, a to je ostavljanje najmanje tri namaza i ne pokaje se do isteka vremena četvrtog namaza.

O KLANJANJU U OBUĆI

Mnogi nisu čuli da se može klanjati u obući, a to je od sunneta kada se za to ukaže prilika, kako bismo se razlikovali od onih među ehli kitabijama koji ne klanjaju u papučama i mestvama. (Ebu-Davud, 652, sahih.)

ŠTA KVARI NAMAZ?

Namaz kvari sljedeće:

1. Izostavljanje nekih od sastavnih dijelova namaza, ukoliko se on u toku namaza ili neposredno nakon završetka namaza ne nadoknadi.
2. Jelo i piće.
3. Izgovaranje bilo čega što nije vezano za namaz u svrhu njegova popravljjanja.
4. Smijeh u namazu. . Pod ovim se misli na glasno smijanje, a ne na osmijeh u sebi.
5. Veći i češći pokreti u namazu, jer su oni u suprotnosti sa skrušenošću i smirenošću u

njemu. Što se tiče manjih pokreta kao što su namještanje kape, prelaska naprijed za jedan korak da bi se popunila praznina u saffu ili jednog pokreta ruke, to ne kvari namaz.

6. Brzo klanjanje namaza u kojem nema smirenja niti skrušenosti (ta'dili erkana) što je čest slučaj u teravih namazu. Ako bi se takav namaz klanjao za imamom treba ga ponoviti, a dotičnog imama upozoriti.

ŠTA JE DOZVOLJENO (MUBAH) U NAMAZU?

1. Napraviti mali pokret zbog namještanja odjeće i sl.
2. Nakašljati se u slučaju potrebe.
3. Izravnati saff.
4. Zijevnuti i pri tome staviti ruku na usta.
5. Pomoći imam u ako ovaj pogriješi u učenju u namazu ili ga, ukoliko je šta u namazu zaboravio, na to podsjetiti riječima "*SubhanAllah*"!

6. Zaustaviti i ne dozvoliti nikome da ispred njega prolazi dok klanja.
7. Ubiti zmiju i škorpiju ukoliko ove – dok je on na namazu – pođu prema njemu ili se pred njim ispriječe.
8. Rukom se počesati po mjestu koje svrbi.
9. Išaretom dati znak rukom onome ko nazove selam.
10. Držati dijete u namazu, s tim da ga treba spustiti pri *ruku'u* i *sedždi*.

ŠTA JE MEKRUH (POKUĐENO) U NAMAZU?

1. Okretati se i gledati ustranu.
2. Dizati pogled u nebo.
3. Stavljati ruke na kukove.
4. Zadizati razasutu kosu ili odjeću skupljati.
5. Preplitati prste ili njima pucketati.
6. Uklanjanje rukom pijesak, (trunje i prašinu sa mjesta gdje se čini sedžda) sa više od jednog pokreta.

7. Zabavljati se bilo čim što odvrća pažnju i skrušenost u namazu, kao što je igrati se bradom i odjećom ili zagledati se u šare po ćilimima i zidovima itd.
8. Učiti Kur'an na *ruku'u* i *sedždi*.
9. Trpjeti malu i veliku nuždu.
10. Klanjati gladan ako je jelo spremno i postavljeno.

KADA JE ZABRANJENO KLANJATI?

U sljedećih pet vremena zabranjeno je klanjati:

1. Nakon što se klanja sabah do izlaska sunca.
2. Od izlaska sunca dok sunce ne odskoči za dužinu jednog koplja (petnaest minuta).
3. Kada je sunce tačno na sredini neba, dok ne pređe malo prema zapadu (sedam minuta).
4. Nakon klanjanja ikindije dok sunce ne ne zađe.

MJESTA NA KOJIMA NIJE DOZVOLJENO KLANJATI

To su:

- mezarje (groblje)
- bogomolje drugih,
- smetlište,
- klaonica,
- sredina puta,
- torovi deva,
- hammam (kupati),
- iznad Ka'be,
- prema mezarima;
- nužnicima,
- bogomoljama drugih,
- slikama i kipovima i u mjestima koja je zadesila Allahova kazna.

NAMASKI RUKNOVI

(sastavni dijelovi namaza)

To su osnovni dijelovi namaza bez kojih namaz nije ispravan.

1. Stajanje u namazu. Onaj ko ne može stajati, onda će klanjati sjedeći, a ako ne može ni sjedeći, onda ležeći na strani. (Buhari, 1117.)
2. Zanijetiti, tj. srcem odlučiti da se želi klanjati određeni namaz.
3. Početni tekbir, tj. izgovoriti riječi “Allahu ekber!”
4. Proučiti Fatihu.
5. Pregeti se u namazu (učiniti ruku’).
6. Spustiti se na sedždu.
7. Smiriti se na ruku’u, sedždi, kijamu i sjedenju (ta'dili erkan).
8. Predati selam.
9. Sjediti na posljednjem sjedenju dok ne preda selam.
10. Pridržavati se redoslijeda u izvršavanju navedenih farzova, tako da se, npr., ne uči Fatiha prije nego što se donese početni

tekbir, ili da se ne čini sedžda prije nego što se obavi ruku' itd.

'Uči u ime Gospodara tvoga...'
(El-Alek, 1.)

NAMASKI VADŽIBI

To su radnje koje se moraju učiniti u toku namaza, a ako klanjač izostavi neke od njih, dužan je učiniti sehvi-sedždu.

1. Poslije proučene Fatihe na sabahu, prva dva rekata podne, ikindiye, akšama i jacije proučiti još po jednu suru ili nešto iz Kur'ana.
2. Imam i onaj koji klanja sam izgovora: "Semi'Allahu limen hamideh, Rabbena ve leke-l-hamd", a onaj ko klanja za imamom (muktedija) izgovara "Rabbena ve lekel-hamd"
3. Na ruku'u izgovoriti: "Subhane rabbije-l-azim!" (Neka je hvaljen Gospodar moj Veličanstveni) (Muslim, 772 i Et-Tirmizi, 262), a na sedždi: "Subhane rabbije-l-ea'la!" (Neka je hvaljen Gospodar moj Svevišnji).
4. Izgovarati tekbir prilikom svakog spuštanja i dizanja (Buhari, 785 i Muslim, 392.)
5. Prvo sjedenje (tešehhud) na kome se uči Et-Tehijjatu.

6. Proučiti riječi tešehhuda.
7. U noćnim namazima učiti naglas na prva dva rekata farza, a u ostalim rekatima učiti u sebi kao i u dnevnim namazima.
8. Učiti u sebi na namazima za koje je propisano da se uči u sebi. Ovo se odnosi na farz. Što se tiče nafila, na dnevnim je Sunnet učiti u sebi, a na noćnim naglas, osim ako bi smetalo drugima, pa je onda mustehab (lijepo) učiti u sebi.
9. Na zadnjem sjedenju, poslije proučenog tešehhuda, donijeti salavat na Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

NAMASKI SUNNETI

To su radnje koje treba obaviti u toku namaza, a ako se propuste, namaz nije pokvaren, ali je propušteno nešto što je bolje. U tom slučaju ne treba učiniti sehvi-sedždu.

Namaski Sunneti su:

1. Na početku proučiti dovu koju je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, učio. (pogledati str 46)
2. Na prvom rekatu svakog namaza u sebi proučiti „*euzubillu*“, a na svakom rekatu „*bismillu*“.
3. Okrenutih dlanova prema kibli dići ruke u visini ramena ili ušiju prilikom izgovaranja početnog tekbira i tekbira za ruku', te prilikom vraćanja sa ruku'a i kod ustajanja sa prvog sjedenja.
4. Poslije proučene Fatihe, izgovoriti „Amin“!
5. Na sabahu i na podne namazu učiti duže sure, s tim što se na sabahu uči duže nego na podne, na ikindiji i jaciji srednje, a na akšamu kraće.

6. Između dvije sedžde proučiti dovu. (pogledati str 52 i 53)
7. Na sjedenju u namazu sjediti onako kako se prenosi da je sjedio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.
8. Držati ruke desnu po lijevoj u visini prsa na kijamu.
9. Na sedždi doviti Uzvišenom Allahu.
10. Na posljednjem sjedenju poslije salavata proučiti dovu o zaštiti od Džehennema, kaburske kazne, od iskušenja u životu i na samrti i od iskušenja Mesiha Dedždžala. (pogledati str 57 i 58)
11. Poslije selama na desnu stranu predati selam na lijevu stranu.
12. Poslije predanog selama pojedinačno izgovoriti poznate sunnetske dove i zikrove na način kako je zabilježeno od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

SEHVI-SEDŽDA U NAMAZU

Da bi se poznavali propisi sehvi-sedžde nužno je naučiti ruknove namaza i njegove vadžibe jer se propisi sehvi-sedžde upravo vezuju za njih.

Sehvi-sedžda je propisana u svim namazima osim na dženazi, prilikom sedžde tilaveta i sehvi-sedžde.

Četiri su uzroka Sehvi-sedžde:

1. Kada klanjač doda neku radnju

Ako doda neku radnju koja je od namaza kao što je peti rekat, treća sedžda, drugi ruku' i sl. onda će učiniti sehvi-sedždu nakon što preda selam na obje strane, a zatim će učiniti još dvije sedžde i ponovo predati selam bez ponavljanja tešehhuda.

Kada klanjač doda neku radnju iz potrebe koja nije od namaza kao što je koraćanje, oblaćenje, namještanje kape, češanje, obaziranje i sl. neće mu pokvariti namaz makar izgledalo da je učinio puno pokreta. Međutim,

ako to uradi bez nužde i potrebe, onda se gleda na količinu i veličinu te radnje, te da li je namjerno ili iz zaborava. Ako pokreti budu mnogobrojni i namjerni, namaz je pokvaren. Po jačem mišljenju namaz će biti pokvaren ako radnja bude mnogobrojna pa makar i iz zaborava u tolikoj mjeri da onaj ko posmatra tog klanjača nema utisak da je on u namazu.

Ako, pokreti budu mali makar i namjerni, kao što je igranje sa satom ili nepotrebno češanje, takav postupak je pokuđen, ali namaz je ispravan, s tim da će mu nagrada za namaz biti umanjena.

2. Kada klanjač zaboravi neku namasku radnju

a) Zaborav namaskih ruknova

- ako je taj rukn početni tekbir, u tom slučaju klanjač nije ni stupio u namaz, te ga mora obnoviti;

- ako zaboravi neki drugi rukn u namazu, onda imamo tri situacije:

Prva situacija: Kada se sjeti klanjač da je izostavio taj rukn tek onda kada je počeo sa učenjem na sljedećem rekatu. Onda je rekat na kojem je to zaboravio neispravan, a na njegovo mjesto će računati rekat u kojem se nalazi.

Druga situacija: Ako se sjeti klanjač da je zaboravio neki rukn prije nego što počne sa učenjem Fatihe na narednom rekatu, tada će se vratiti da obavi taj zaboravljeni rukn i ponoviti će sve radnje iza njega do novog rekata. Npr., na sedždi se sjetio da je zaboravio proučiti Fatihu, obaveza mu je da se odmah vrati na kijam, zatim prouči Fatihu, učini ruku, vrati se sa ruku'a i tek onda ode na sedždu i nastavi klanjati. Na kraju namaza će učiniti sehvi-sedždu prije selama.

Treća situacija: Kada se klanjač sjeti da je zaboravio neki rukn nakon što je predao selam. Ukoliko se sjetio toga neposredno poslije selama prije nego je izgubio abdest ili s nekim razgovarao nevezano za namaz, onda će klanjati jedan rekat koji će mu nadomjestiti propust i prije selama će učiniti dvije sedžde.

Međutim, ako se toga sjeti nakon što je izgubio abdest ili razgovarao nevezano za namaz, onda će obnoviti namaz.

b) Zaborav namaskih vadžiba

Ako klanjač zaboravi vadžib, onda se neće vraćati da ga nadoknadi, nego će samo učiniti sehvi-sedždu prije selama.

c) Zaborav namaskih Sunneta

U tom slučaju neće činiti sehvi-sedždu, kao i u slučaju da doda neku radnju koja je inače Sunnet u namazu onde gdje joj nije mjesto.

3. Kada klanjač posumnja u namaz

Ukoliko klanjač posumnja da je nešto zaboravio od ruknova ili vadžiba propis je sljedeći:

a) Kada klanjač posumnja u broj rekata koji je klanjao, računat će da je klanjao manje, jer je u to siguran, pa ako sumnja da li je klanjao dva ili tri rekata uzet će da je klanjao samo dva rekata i na kraju namaza će učiniti sedždu prije selama.

b) Ako klanjač posumnja da li je izostavio rukn. Tu imamo tri situacije:

Prva situacija: Ako klanjač posumnja da je izostavio rukn na prethodnom rekatu, tad će rekat u kojem se nalazi računati umjesto prethodnog rekata u čiju ispravnost sumnja.

Druga situacija: Ako klanjač posumnja da je izostavio rukn na istom rekatu u kojem se trenutno nalazi, tada će se vratiti do toga rukna i obaviti ga kao i sve radnje poslije njega.

Treća situacija: Ako se klanjaču pojavila sumnja nakon što je obavio namaz i izašao iz njega, u tom slučaju neće se obazirati na svoju sumnju.

4. Kada klanjač nije siguran da li je obavio rukn ili vadžib, ali preovladava mišljenje da ga je učinio

U tom slučaju klanjač će upotpuniti namaz prema tom preovladavajućem mišljenju i učiniti će sehvi-sedždu poslije selama.

SEDŽDA-TILAVET

(Sedžda prilikom učenja Kur'ana)

Kada musliman prouči neki od ajeta u kome se spominje sedžda ili čuje da ga je neko drugi proučio, sunnet mu je učiniti sedždu. To će učiniti tako što će donijeti tekbir (Allahu ekber) pri spuštanju na sedždu i dizanju sa sedžde. Na sedždi će izgovariti kao što izgovara u namazu, a uz to može proučiti sljedeću dovu:

«سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ وَصَوَّرَهُ ، وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ
بِحَوْلِهِ وَقُوَّتِهِ ، فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ».

**SEDŽEDE VEDŽHĪ LILLEZĪ HALEKAHŪ VE
SAVVEREHŪ VE ŠEKKA SEM'AHŪ VE
BESAREHŪ BI HAVLIHĪ VE KUVVETIHĪ FE
TEBĀREKELLĀHU AHSENU-L-HĀLIKIN!**

(Moje lice pada na sedždu Onome Koji ga je stvorio i oblikovao i Koji mu je Svojom moći i snagom dao sluh i vid. Neka je uzvišen Allah, najljepši Stvoritelj.) (Muslim, 771 i Et-Tirmizi, 580.)

SKRAĆIVANJE NAMAZA

Koji se namazi skraćuju i kako?

Od pet dnevnih namaza skraćuju se samo oni od četiri rekata (podne, ikindija i jacija) i to tako da se umjesto četiri klanjaju samo dva rekata. Akšam i sabah se ne skraćuju.

Udaljenost na kojoj je propisano skraćivanje namaza

Putniku (musafiru) koji krene na put udaljen 48 milja i više (81 km) sunnet je skraćivati namaz od četiri rekata na dva.

Početak i kraj skraćivanja namaza

Putnik svoje namaze počinje skraćivati od momenta napuštanja svoga mjesta boravka i skraćuje ih sve dok se ponovo ne vrati u svoje mjesto, ma koliko put trajao. Međutim, u slučaju da u jednom mjestu odluči ostati duže od četiri

dana, namaz neće skraćivati dok se nalazi u tom mjestu, nego će ih klanjati kao i kod kuće.

Nafile na putu

Dok je na putu, musliman može izostavljati nafile koje inače klanja (pritvrđene i nepritvrđene sunnete). Izuzetak su jedino sabahski sunneti i vitr-namaz koje ne bi trebalo izostavljati.

SPAJANJE NAMAZA

Spajanje namaza je olakšica koju je na putu dozvoljeno koristiti. Izuzetak od ovog predstavlja spajanje podne i ikindije na Arefatu i akšama i jacije na Muzdelifi, jer je to sunnet i tu nema drugog izbora.

Kako se spajaju namazi?

Spajanje namaza se vrši tako što će putnik klanjati podne i ikindiju zajedno: ili u podnevskom vremenu ili u ikindijskom vremenu,

a akšam i jaciju zajedno: ili u akšamsko vrijeme ili u jacijsko vrijeme.

NAMAZ BOLESNIKA

Ako bolesnik ne može klanjati stojeći, oslonjen na nešto, klanjat će sjedeći. Ako ne može klanjati ni sjedeći, klanjat će ležeći na boku, a ako ne može ni tako, onda će klanjati ležeći na leđima ispruženih nogu prema kibli. Pri tome treba paziti da mu je sedžda niža od ruku`a, a ako ih nije u stanju učiniti onda će ih učiniti išaretom (pokazivanjem rukom). U svakom slučaju, namaz se ne može izostaviti i mora se klanjati onako kako se može.

NAMAZ U PRIJEVOZNOM SREDSTVU (VOZ, AUTO, AVION I BROD)

Ispravan je namaz u prijevoznom sredstvu, bez pokuđenosti u zavisnosti od mogućnosti klanjača.

VRSTE NAMAZA

DŽUMA-NAMAZ

Džuma-namaz je vadžib (stroga obaveza).

Pripreme za džumu-namaz:

1. Okupati se.
2. Obući čisto odijelo i namirisati se.
3. Poraniti i otići u džamiju prije početka namaskog vremena.
4. Kada se uđe u džamiju klanjati dva rekata tehijjetu-l-mesdžida. Prije džume-namaza nije određena neka posebna nafilna brojem rekata, već ko hoće može klanjati koliko želi rekata nafilu, kao što su to radili ashabi, radijallahu anhum. Što se tiče sunneta poslije džumanskog farza, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, klanjao je dva ili četiri rekata. Tako ako čovjek klanja u džamiji ovu nafilu, klanjat će četiri rekata,

dva po dva, a ako klanja kod kuće klanjat će dva rekata.

5. Kada se imam pojavi prekinuti svaki razgovor i nepotrebne radnje.
6. Ne gurati se ako je gužva u džamiji, ne gaziti preko svijeta i ne razdvajati ih u safovima, jer je to mekruh.
7. Uoči petka ili u petak proučiti suru Kehf.
8. Petkom što više učiti dove, jer u tom danu ima čas u kojem se dova ne odbija.

O EZANU ZA DŽUMU

U vrijeme Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem,, Ebu-Bekra i Omera, radijallahu anhuma, petkom se za džumu-namaz učio samo jedan ezan, i to u džamiji, nakon što se imam popne na minber. Kada je Osman, radijallahu anhu, postao halifa, on je uveo još jedan ezan koji je učen izvan džamije, a prije ranije ustanovljenog ezana i to zbog potrebe da se narod ranije pozove.

VITR NAMAZ

Jedan od pouzdano prenesenih načina klanjanja vitr-namaza jeste da se prvo klanjaju dva rekata, potom preda selam, a zatim klanja još jedan rekat, ovaj se rekat klanja isto kao i početni s tim što se poslije rukua vrati na kijam (stajanje) dignu ruke i prouči dova, poslije koje se ide na sedždu i završi namaz na propisani način.

Hasan Ibn Ali, radijallahu anhu, prenosi da ga je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poučio dovi koja se uči na kunutu vitr - namaza:

«اللَّهُمَّ اهْدِنِي فِيمَنْ هَدَيْتَ ، وَعَافِنِي فِيمَنْ عَافَيْتَ ،
وَتَوَلَّنِي فِيمَنْ تَوَلَّيْتَ ، وَبَارِكْ لِي فِيمَا أَعْطَيْتَ ، وَقِنِي
شَرَّ مَا قَضَيْتَ ، فَإِنَّكَ تَقْضِي وَلَا يُقْضَى عَلَيْكَ ، إِنَّهُ لَا
يَذِلُّ مَنْ وَالَيْتَ [وَ لَا يَعِزُّ مَنْ عَادَيْتَ] ، تَبَارَكَ رَبَّنَا
وَتَعَالَيْتَ» .

“ALLAHUMMEHDINĪ FĪMEN HEDEJTE, VE ĀFINĪ FĪMEN ĀFEJTE, VE TEVELLENĪ FĪMEN TEVELLEJTE, VE BĀRIK LĪ FĪMA E’ATAJTE, VE KINI ŠERRE MA KADAJTE, FE INNEKE TAKDĪ VE LĀ JUKDĀ ALEJKE, INNEHU LĀ JEZILLU MEN VĀLEJTE (VE LA JEZZU MEN ĀDEJTE) TEBĀREKTE RABBENA VE TEĀLEJTE.” (Allahu, uputi me među one koje si već uputio. Oprosti mi s onima kojima si već oprostio. Preuzmi pažnju nada mnogom s onima nad kojima si je već preuzeo. Sačuvaj me od zla odluka koje si već donio, jer Ti propisuješ stvari, a ne obratno. Ne može biti ponižen onaj koga Ti pomogneš (niti se uzdiže onaj koga si Ti odbacio). Blagoslovljen si, Gospodaru naš i Uzvišen.) (En-Nesai, 1745; Ebu-Davud, 1425 i Ibn-Madže, 1178. sahih.)

TERAVIH-NAMAZ

Teravih-namaz je sunnet za muškarce i žene. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije ni u ramazanu, niti u nekom drugom mjesecu klanjao više od jedanaest rekata, (Muslim, 738.) na kojima je dugo učio.

Pouzdana se zna da su ashabi u vrijeme hilafeta Omera, Osmana i Alije, radijallahu anhum, klanjali dvadeset rekata teravije, što je mišljenje većine pravnika hanefijske, hanbelijske i šafijske škole.

Od nekih islamskih učenjaka prenosi se da je sunnet klanjati teraviju i vitre jedanaest rekata, a ostatak do dvadeset rekata je mustehab zato što je to postupak Hulefai rašidina (pravednih halifa) i zato što se radi o nafilama čiji broj nije ograničen.

BAJRAM-NAMAZI

Ramazanski bajram i Kurban-bajram su kao vadžib pritvrđeni sunneti.

Bajram namaz se klanja tako što će svijet, učeći tekbire, rano ujutro izaći na musallu (otvoreni prostor određen za namaz), gdje će, kada sunce odskoči za nekoliko metara, izaći imam i bez ezana i ikameta klanjati dva rekata bajram-namaza. Na prvom rekatu imam će zajedno sa početnim donijeti ukupno sedam tekbira koje će za njim džemat ponavljati. Na

drugom rekatu će zajedno sa tekbirom za kijam donijeti ukupno pet tekbira.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, izgovarao je u oba bajrama sedam tekbira prije učenja na prvom, i pet tekbira prije učenja na drugom rekatu. (Hadis je hasen. Ebu-Davud, 1151.)

NAMAZ PRILIKOM POMRAČENJA SUNCA I MJESECA

Namaz koji se klanja pri pomračenju Sunca i Mjeseca je pritvrđeni sunnet kako za muškarce, tako i za žene. Namaz pri pomračenju Sunca i Mjeseca klanjat će se tako što će se svijet bez ezana i ikameta sastati u džamiji. Kada pomračenje počne, imam će sa prisutnima klanjati dva rekata, pri čemu će za svaki rekat obaviti po dva kijama na kojima uči Kur'an duže i dva ruku'a, zadržavajući se na ruku'u i sedždi duže nego obično.

DUHA NAMAZ

Vrijeme ovog namaza počinje kad sunce odskoči za jedno koplje tj, petnaest minuta nakon izlaska sunca, a najbolje ga je klanjati kada sunce ugrije i traje do zevala, tj. kada sunce bude na pola neba prije podne namaza što traje oko sedam minuta. Duha-namaz se sastoji od najmanje dva, a najviše osam rekata.

ISTIHARA-NAMAZ

Ko ima namjeru učiniti neku dozvoljenu radnju, a dvoumi se da li je to za njega dobro ili nije, sunnet mu je da klanja dva rekata mimo farza, u bilo koje doba noći ili dana i na njima uči šta hoće nakon Fatihe. Poslije toga se obrati Allahu dovom u kojoj će Ga moliti da mu ukaže na ono što je bolje. Ta dova glasi:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَحِيرُكَ بِعِلْمِكَ ، وَأَسْتَقْدِرُكَ بِقُدْرَتِكَ ،
وَأَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ الْعَظِيمِ ، فَإِنَّكَ تَقْدِرُ وَلَا أَقْدِرُ ،
وَتَعْلَمُ وَلَا أَعْلَمُ ، وَأَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ، اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتَ

تَعَلَّمُ أَنَّ هَذَا الْأَمْرَ - وَ يُسَمِّي حَاجَتَهُ - خَيْرٌ لِي فِي دِينِي
وَمَعَاشِي وَعَاقِبَةِ أَمْرِي ، أَوْ قَالَ : عَاجِلِهِ وَآجِلِهِ ، فَاقْدُرْهُ
لِي وَيَسِّرْهُ لِي ، ثُمَّ بَارِكْ لِي فِيهِ ، وَإِنْ كُنْتَ تَعَلَّمُ أَنَّ هَذَا
الْأَمْرَ شَرٌّ لِي فِي دِينِي وَمَعَاشِي وَعَاقِبَةِ أَمْرِي ، أَوْ قَالَ :
عَاجِلِهِ وَآجِلِهِ ، فَاصْرِفْهُ عَنِّي ، وَاصْرِفْنِي عَنْهُ وَاقْدُرْ لِي
الْخَيْرَ حَيْثُ كَانَ ثُمَّ رَضِّنِي بِهِ».

"ALLAHUMME INNI ESTEHIRUKE BI'ILMIKE
VE ESTAKDIRUKE BIKUDRETIKE, VE
ES'ELUKE MIN FADLIKE-L-'AZIMI, FE
INNEKE TAKDIRU VE LA AKDIRU, VE
TA'LEMU VE LA EA'LEMU, VE ENTE
'ALLAMU-L-GUJUB! ALLAHUMME IN
KUNTE TA'LEMU ENNE HAZE-L-EMRE
(SPOMENUTI DJELO) HAJRUN LI FI DINI VE
ME'AŠI VE 'AKIBETI EMRI FAKDURHU LI VE
JESSIRHU LI SUMME BARIK LI FIHI, VE IN
KUNTE TA'LEMU ENNE HAZE-L-EMRE
(SPOMENUTI GA) ŠERRUN LI FI DINI VE
ME'AŠI, VE 'AKIBETI EMRI, FASRIFHU

‘ANNI, VASRIFNI ‘ANHU, VAKDUR LIJE-L-HAJRE HAJSU KANE, SUMME RADDINI BIHI!

(Allahu, tražim izbor znanjem Tvojim i tražim pomoć pomoći Tvojom i tražim da me obaspeš velikom dobrotom Tvojom, jer Ti si sve kadar, a ja nisam. Ti znaš, a ja ne znam i Ti sve tajne dobro znaš. Allahu, ako je prema Tvom znanju ovo pitanje (spomenuti ga) za mene, u pogledu moje vjere, moga života i moga svršetka dobro, ti mi ga odredi, olakšaj i učini sretnim i blagoslovnim, a ako je prema Tvom znanju pitanje (spomenuti ga) za mene loše u pogledu moje vjere, moga života i moga svršetka, onda ga od mene otkloni, odvрати me od njega i odredi za mene dobro gdje god to bilo i zadovolji me s tim!)” (Buhari, 6382 i Et-Tirmizi, 480.)

Istihara se klanja samo u pogledu stvari koje su dozvoljene (mubah), a ni u kom slučaju u vezi s onim što je naređeno ili zabranjeno, jer musliman ne može praviti izbor kad su u pitanju stvari koje su mu naređene ili zabranjene.

Nije uslov da se nakon klanjanog istihara-namaza mora nešto vidjeti u snu, već ponekad

čovjek ako ništa ne sanja osjeti u sebi želju i volju za nečim ili odbojnost prema tome.

DŽENAZA-NAMAZ

Kada musliman umre, farz-kifaje je klanjati mu dženazu, isto kao i okupati ga, umotati u kefine i ukopati ga. Ako to uradi jedna grupa muslimana, sa ostalih je spala obaveza.

Dženaza-namaz se klanja tako što će se prvo zaniijetiti srcem, a ne riječima (za jednu ili više osoba) i dižući ruke izgovoriti tekbir (Allahu ekber). Poslije tekbira proučiti Fatihu, zatim donijeti drugi tekbir dižući ruke, nakon kojeg će se donijeti salavat na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem,:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ
عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ،
اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ
عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.»

“ALLAHUMME SALLI ‘ALA MUHAMMED, VE ‘ALA ALI MUHAMMED, KEMA SALLEJTE ‘ALA IBRAHIME VE ‘ALA ALI IBRAHIM, INNEKE HAMIDUMMEDŽID.

ALLAHUMME BARIK ‘ALA MUHAMMED, VE ‘ALA ALI MUHAMMED, KEMA BAREKTE ‘ALA IBRAHIME VE ‘ALA ALI IBRAHIM, INNEKE HAMIDUMMEDŽID.” (Buhari, 3370 i Muslim, 406.)

Potom izgovoriti treći tekbir dižući ruke, nakog kojeg će se proučiti dova za umrlog, a zatim donijeti četvrti tekbir. Poslije četvrtog tekbira ako hoće proučit će dovu ili će odmah predati selam samo na desnu stranu.

Dova koju je učio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem:

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ، وَ عَافِهِ وَاعْفُ عَنْهُ، وَ أَكْرِمْ نُزُلَهُ، وَ وَسَّعْ مُدْخَلَهُ، وَ اغْسِلْهُ بِالْمَاءِ وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدِ، وَنَقِّهِ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الْأَبْيَضَ مِنَ الدَّنَسِ، وَ

أَبْدِلْهُ دَارًا خَيْرًا مِنْ دَارِهِ، وَ أَهْلًا خَيْرًا مِنْ أَهْلِهِ، وَ زَوْجًا خَيْرًا مِنْ زَوْجِهِ، وَ أَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ، وَ أَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَ عَذَابِ النَّارِ».

(ALLAHUMMEGFIR LEHU VERHAMHU VE `AFIHI VA`FU ANHU, VE EKRIM NUZULEHU VE VESI` MUDHALEHU VAGSILHU BI-L-MAI VE-S-SELDŽI VE-L-BERED, VE NEKKIHI MINE-L-HATAJA KEMA NEKKAJTE-S-SEVBE-L-EBJEDA MINE-D-DENES, VE EBDILHU DAREN HAJREN MIN DARIHI VE EHLEN HAJREN MIN EHLIHI VE ZEVDŽEN HAJREN MIN ZEVDŽIHI VE EDHILHU-L-DŽENNETE VE EI`ZHU MIN AZABI-L-KABRI VE AZABI-N-NAR.) Allahu, oprost mu, smiluj mu se, sačuvaj ga (kazne) i grijeh mu izbriši! Podari mu lijepo mjesto u Džennetu i kabur mu učini prostranim! Očisti ga vodom, snijegom i ledom. Obaspi ga Svojom neizmjernom milošću i učini ga od grijeha čistim kao što očistiš bijelu odjeću od prljavštine. Oprost mu sve grijeh! Zamijeni mu kuću boljom od njegove, porodicu boljom od njegove, ženu boljom od njegove!

Uvedi ga u Džennet i sačuvaj ga od kaburskog azaba i džehenemske vatre!' (Muslim, 963.)

NAMAZ U STRAHU

Namaz u strahu (*salatu-l-havf*) propisan je kao namaz u toku borbe, a način njegova obavljanja spomenut je u Kur'anu:

"Kada ti budeš među njima i budeš im zajedno namaz uspostavljao, neka jedni s tobom namaz klanjaju i neka svoje oružje uzmu; i dok budete obavljali namaz neka drugi budu iza vas, a onda neka dođu oni koji još nisu klanjali namaz pa neka i oni klanjaju namaz sa tobom, ali neka drže oružje svoje i neka budu oprezni..." (En-Nisa', 102.)

Ako se neprijatelj ne nalazi u pravcu Kible, jedna skupina će klanjati s imamom, jedan ili dva rekata zavisno od toga da li je namaz dvorekatni ili četverorekatni, a potom će ga napustiti i sami upotpuniti namaz. Nakon što oni završe i stanu nasuprot neprijatelja, doći će druga skupina, a imam koji ih je čekao na

namazu, klanjat će s njima ono što mu je ostalo od namaza, te će oni, nakon njegovog selama, upotpuniti svoj namaz. (Buhari, 942.)

Ako se neprijatelj nalazi u pravcu Ka'be, svi će klanjati zajedno, ali će na sedždu za imamom ići samo prva skupina, dok će druga pratiti neprijatelja. Kad se oni vrate sa sedžde, tek tada će druga skupina ići na sedždu, i tako cijeli namaz.

Ima još nekih oblika namaza u strahu.

Kada se strah još više pojača i bojni redovi se poremete, svako će klanjati onako kako može: idući, jašući, okrenut u pravcu Kible ili ne, spuštajući se na *ruku'* i *sedždu* koliko mogne. Ruknovi koje ne mogne obaviti spadaju s njega.

KIJAMU-L-LEJL (NOĆNI NAMAZ)

Noćni namaz je veoma poželjan s obzirom da Uzvišeni Allah pohvaljuje one koji klanjaju noćni namaz i ubraja ih u Svoje odabrane robove, te kaže:

"I oni koji provode noći, pred Gospodarom svojim sedždu čineći i stojeći.

(*El-Furkan, 64.*) Od Ebu-Hurejre, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Najbolji post poslije ramazana je u Allahovom mjesecu muharremu, a najbolji namaz nakon farzova je noćni namaz (*kijamu-l-lejl*)." (Muslim, 1163 i Et Tirmzi, 740.)

Noćni namaz nema precizirani broj rekata. Najbolje je slijediti Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji ni u ramazanu ni izvan njega nije klanjao više od jedanaest rekata zajedno sa vitr namazom, kao što prenosi Aiša, radijallahu anha. (Muslim, 738.)

TESBIH - NAMAZ

Kod Ebu Davuda, Ibni Madže i Ibni Huzejme nalazi se slab rivajet o ovom namazu, te nije ispravno po njemu raditi. Tu stoji da se ovaj namaz sastoji od četiri rekata sa posebnim zikrovima na kijamu, ruku'u, sedždama i između njih, a za njega se obećava oprost svih grijeha, te se preporučuje da se klanja svaki dan ili

jednom u mjesecu ili jednom u godini ili jednom u životu. Ova predaja nije prihvatljiva, a Uzvišeni Allah najbolje zna.

"Uči u ime Gospodara tvoga..."
(El-Alek, 1.)

M E S D Ź I D

ADABI MESDŽIDA

Od onoga čim je Uzvišeni Allah odlikovao ovaj ummet je i to što mu je zemlja učinjena čistom i mesdžidom (tj. da na njoj može klanjati).

Dakle, musliman će obaviti namaz gdje god se našao, osim na mjestima gdje je zabranjeno klanjati.

Vrijednosti odlaska i boravka u Mesdžidu

Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko ode u mesdžid i vrati se, za svaki odlazak i povratak, Allah mu pripremi mjesto u Džennetu." (Buhari, 622 i Muslim, 669.) Također je rekao: "Jedan od vas je neprestano u namazu dok god ga namaz zadržava. Ne spriječava ga da se vrati svojoj

porodici ništa drugo do namaz. ” (Buhari; Muslim; Ebu-Davud, 470.)

TEHIJJETU-L-MESDŽID

Tehijjetu-l-mesdžid je namaz pozdrava (poštovanja) mesdžidu. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: ”Kada neko od vas dođe u mesdžid neka klanja dva rekata prije nego što sjedne.” (Buhari, 444 i Muslim, 714)

Ovaj namaz se klanja prilikom svakog ulaska u bilo koji mesdžid prije nego se sjedne. Nije ograničen samo na prvu posjetu u životu dotičnom mesdžidu, kako to neki misle. Isto tako nema smetnje da se klanja tehijjetu-l-mesdžid iza ikindije jer je to namaz sa povodom.

NAJVRIJEDNIJI MESDŽIDI

Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem,: ”Namaz u Mesdžidu-l-Haramu (Ka'bi u Mekki) ima nagradu sto hiljada namaza, a namaz u mome Mesdžidu (u Medini)

ravan je hiljadu namaza, a u Mesdžidu-l-Aksau (u Kudus) kao pet stotina namaza.” (Bejheki) Ovim mesdžidima se dodaje Mesdžidu Kuba’, jer ga je naročito posjećivao Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i preporučio da se posjećuje rekavši: ”Namaz u Mesdžidu Kuba’ vrijedi kao umra.” (Hadis je sahih. Et-Tirmizi, 324 i Ibn-Madže, 1411.)

UKRAŠAVANJE MESDŽIDA

Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem,: ”Neće nastupiti Sudnji dan sve dok se ljudi ne počnu nadmetati mesdžidima.” (Hadis je sahih. Ebu-Davud, 449.)

ODRŽAVANJE MESDŽIDA

Mesdžidi su kuće ibadeta i zato se moraju čuvati od nečistoća i neugodnih mirisa.

UKOPAVANJE UMRLIH U DŽAMIJSKE HAREME

Jedan od običaja koji se udomaćio u našim krajevima u prošlosti, a čiji tragovi su i danas prisutni jeste ukopavanje umrlih u haremima džamija i mesdžida, tj. u njihovom dvorištu i oko njih. To je u suprotnosti sa šerijatskim propisima i samim tim je neispravno. Mjesta za klanjanje moraju biti odvojena od mezarja i kaburova.

ZABRANA TRAŽENJA IZGUBLJENOG, KUPOPRODAJE, RECITIRANJA STIHOVA I PODIZANJA GLASA U DŽAMIJI

Sve spomenuto se ne smije raditi u džamiji, jer Allahove kuće nisu uspostavljene rati toga, a ujedno to može uznemiriti klanjača, makar se radilo i o učenju Kur'ana.

GOVOR U MESDŽIDU

Govor u mesdžidu o onome što je mubah (dozvoljeno) u vezi s dunjalukom nije zabranjen, kao i nasmijati se nekada, ali u granicama adaba i ne uznemiravanja drugih. Provesti vrijeme boravka u džamiji u dovama, zikru, učenju Kur'ana, čitanju korisne literature, nasihatima i sl. bez sumnje je preče i korisnije.

PREPLITANJE PRSTIJU

Pokuđeno je preplitanje prstiju prilikom izlaska u mesdžid i u mesdžidu prilikom čekanja namaza, a nije pokuđeno mimo ovoga.

OBAVEZA KLANJANJA FARZ NAMAZA U DŽEMATU PUNOLJETNIM MUŠKARCIMA

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je slijepcu koji je tražio dozvolu

da ne dolazi u džemat: "Čuješ li ezan?" On odgovori: "Da", a on mu reče: "Odazovi se!" U drugoj predaji stoji: "Ne nalazim za tebe opravdanje." (Muslim, 653.).

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: "Zajednički namaz nadmašuje pojedinačni za dvadeset i pet stepeni." (Buhari, 619 i Muslim, 650.)

ŽENE I DŽEMAT

Ukoliko ne postoji bojazan da će svojim prisustvom izazvati pometnju (fitnu) među muškarcima ili da bi mogle doživjeti kakvu neugodnost, ženama je dozvoljeno klanjati u džamiji.

Općenito, ženi je najbolje klanjati u njenoj odaji. U tom smislu su i riječi Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem,: "Za njih su najbolje njihove odaje." (Hadis je sahih. Ebu-Davud, 567.)

Žena može biti imam drugim ženama, s tim što ona kao imam ne prelazi naprijed nego staje u sredinu safa. Ezan i ikamet nisu

propisani ženama. Ako žene za sebe prouče ikamet, to ne smeta, a ako ga ne prouče, nisu griješne, jer su ezan i ikamet samo za muškarce.

Kako naučiti djecu namazu?

Roditelj treba da čini dovu Uzvišenom Allahu za svoje dijete. **Do sedme godine** djeca praktično vide svoje roditelje kako uzimaju abdest i klanjaju namaz. Kada vide svoje roditelje kako licem padaju na sedždu svome Gospodaru, kako skrušeno stoje u namazu, potpuno predani Allahu i odvojeni od svega što je oko njih, to ima veliki uticaj na djecu. Na taj način oni spoznaju veličinu Uzvišenog Allaha i uče se načinu klanjanja namaza kojeg zavole. Djecu koja razaznaju možemo voditi u džamiju gdje će upoznati učene i biti u prisustvu onih koji praktično primjenjuju propise namaza kako bi im se srca vezala za Allahove kuće. Pored toga, želja za oponašanjem starijih prirodna je težnja kod djece koja smatraju da je ispravno sve ono što rade stariji, a roditelji su kod njih najbolji i iznad svih drugih ljudi. Posavjetovat

ćemo ih kako će se ponašati u džamiji i šta ne smiju raditi.

Kad napuni sedam godina onda mu se namaz naređuje i to bez prisile. Tada mu se naređuje i ono što prethodi namazu kao što je taharet i pokrivanje stidnih dijelova tijela. Povremeno roditelj treba da ukaže na vrijednost namaza navodeći dokaze iz Kur'ana i Sunneta kako bi se kod djece formirala predstava o važnosti namaza.

Nema ništa loše u tome da roditelj ponekad nagradi dijete zbog redovnog klanjanja namaza, ali to ne treba stalno činiti. Pokloni koje daje mogu biti raznoliki.

Nakon desete godine dijete treba navikavati da pored farzova klanja i propisane sunnete, da teži ka klanjanju noćnog namaza, makar on bio i kratak.

Ukoliko se dijete od desete godine nemarno odnosi prema namazu, roditelj je dužan da ga opomene, posavjetuje i da mu navede šerijatske dokaze, posebno ako ga do tada nije učio namazu. Roditelj će postupiti sa djetetom na način kako bi ga privolio i ohrabrio u klanjanju namaza, a na lijep način će mu

ukazati na greške. Ukoliko dijete bude ustrajno u propuštanju namaza, roditelj će poduzeti odgovarajuće odgojne mjere.

Dijete ne treba zbog svake sitnice koriti, posebno prije desete godine. Dobar odgajatelj će nastojati poboljšati stanje djeteta, a nikako ga ponižavati i omalovažavati i na njemu svoj bijes ispoljavati.

KO PREDVODI NAMAZ U DŽEMATU?

Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem,: "Neka ljude u namazu predvodi onaj koji najbolje uči Kur'an, a ako su u učenju isti, onda onaj koji najbolje poznaje Sunnet, pa ako su u poznavanju Sunneta isti, onda onaj koji je prije učinio hidžru, a ako su i u tome isti, onda onaj koji je prije primio Islam (a u drugoj predaji: onaj koji je stariji). Neka nijedan čovjek ne predvodi drugoga u namazu u njegovoj vlasti (kući, džamiji u kojoj je on imam) i neka u njegovoj kući ne sjeda na njegovo mjesto osim da mu dozvoli." (Muslim, 673.)

Ovo se odnosi na klanjanje namaza u džematu van mesdžida u kojima su imenovani imami, a u tom slučaju oni su najpreči da predvode džemat, makar se među prisutnima našao neko ko bolje poznaje Kur'an i propise vjere.

Namaz nije dozvoljeno klanjati za onima za koje znamo da rade stvari koje izvode iz vjere (pogledati knjige na temu „djela koja izvode iz vjere), a dozvoljeno je klanjati za griješnikom i onim čije nam je stanje nepoznato. Nismo dužni prije namaza o tome se raspitivati.

Pod griješnikom se smatra svako onaj ko čini neki od velikih grijeha javno ili ustrajava na nekom od malih, a ne pokaje se i ne ostavi ga. Imami koji klanjaju namaze bez *ta'dili erkana* (skrušenosti i smirenosti) u namazu nose veliki grijeh za sebe i one koje predvode, jer je takav namaz neispravan, a muktedije koji klanjaju iza njih takav namaz dužni su ponoviti. Onima koji postavljaju i imenuju imame haram je da na ovo odgovorno mjesto postavljaju takve ljude.

PRISPIJEVANJE U DŽEMAT

Kada džematlija uđe u džamiju i vidi da je namaz već počeo, dužan je odmah pristupiti za imamom u namaz, bio on na sedždi ili sjedenju. To će učiniti tako što će donijeti početni tekbir i onda početi slijediti imama u dotičnom namazu gdje ga je zatekao.

Ako muktedija stigne imama na *ruku'*, računa se da je stigao na dotični rekat, s tim što će donijeti prvo početni tekbir, a zatim tekbir za ruku.

Naklanjavanje propuštenog nakon što imam preda selam

Kada imam preda selam, muktedija će ustati i naklanjati ono što je propustio, s tim što može birati između dvije mogućnosti:

Prvo, da mu propušteno bude kraj namaza, postupajući po Poslanikovim, sallallahu alejhi ve sellem, riječima: "Klanjajte ono što ste stigli, a dopunite onim što ste propustili!" (Buhari, 635 i Muslim, 602.) Ukoliko je npr. na akšamu prispio na treći rekat, nakon što

imam preda selam, ustat će i završiti namaz klanjajući još dva rekata, pri čemu će na prvom rekatu proučiti Fatihu i jednu suru, zatim sjesti i proučiti et-tehijjatu, a potom ustati na treći rekat. Na njemu će proučiti samo Fatihu, poslije čega će obaviti sjedenje i predati selam.

Drugo, da mu propušteno bude početak namaza, postupajući po Poslanikovim, sallallahu alejhi ve sellem, riječima: "...a ono što vam je prošlo naklanjajte! (Muslim, 602.) Ukoliko je npr., na akšamu prispio na drugi rekat, nakon što imam preda *selam*, ustatat će i naklanjati prvi rekat koji je propustio i na njemu naglas proučiti *Fatihu* i jednu suru, a nakon toga obaviti sjedenje i predati selam.

Kod većine učenjaka ovo mišljenje je radžih (preferirajuće) i praktičnije.

Naklanjavanje ili upotpunjavanje prilikom prispijevanja u džemat vrši se na način da se uskladi sa krajem namaza tako da, ako su nam ostala dva rekata s početka akšam-namaza onda ćemo, nakon što imam preda selam, klanjati ta dva rekata, s tim što ćemo sjesti na svakom od njih kao da klanjamo zadnja dva rekata akšama. Ako smo propustili tri rekata

četverorekatnog namaza, onda ćemo klanjati jedan rekat i sjesti i proučiti et-tehijjatu, a potom klanjati još dva rekata.

UČENJE IZA IMAMA

Onaj ko klanja za imamom ne treba učiti kada čuje imama da uči naglas. U dnevnim namazima kada imam uči u sebi tada će i muktedija učiti, jer nije ispravno da cijelo vrijeme stajanja u namazu šuti kada ne čuje i ne zna šta imam uči, a namaz je uspostavljen radi spominjanja Allaha i učenja, a ne da se šuti.

GREŠKE KLANJAČA PRILIKOM NAMAZA

Od tih greški je:

- Izgovaranje nijjeta riječima.
- Nerazmišljanje u namazu o onome što se uči i lutanje mislima.
- Brzo klanjanje i nezadržavanje na ruku'u i sedždi, te između njih čime se ne uspostavlja tadili erkan tj. smirenost, što je rukn – jedan od temelja namaza.
- Svođenje namaza na formalnost.
- Namještanje odjeće prilikom klanjanja ili češanje i nepotrebne i suvišne radnje koje smanjuju skrušenost.
- Odgađanje klanjanja namaza do pred kraj njegovog isteka.
- Klanjanje pod pritiskom prirodne potrebe.
- Razgledanje oko sebe, a treba gledati u mjesto sedžde.
- Nepregibanje dovoljno na ruku'u kao i pretjerano pregibanje držeći se za cjevanice.

- Spuštanje laktova na zemlju prilikom sedžde.
- Nespuštanje nosa zajedno sa čelom na sedždi.
- Nespuštanje dlanova ruku u potpunosti na zemlju prilikom sedžde.
- Nesavijanje prstiju nogu prilikom sedžde ili njihovo podizanje, a potrebno je saviti ih okrenute u pravcu kible i ne podizati ih sa zemlje.
- Prilikom sjedenja stavljanje jedne noge preko druge ili sjedanje između nogu na zemlji; potrebno je sjesti na lijevu nogu, a prste desne noge podviti okrenute prema kibli.
- Zatvorenih očiju klanjati, a potrebno je da budu otvorene.
- Šutiti iza imama kada uči u sebi na dnevnim i noćnim farz namazima, a potrebno je učiti Fatihu i nešto iz Kur'ana na prva dva rekata, a Fatihu na rekatima poslije njih, jer je namaz uspostavljen radi spominjanja Uzvišenog Allaha, a ne da se u njemu šuti. Kada imam uči naglas muktedija šuti i sluša učenje imama.

- Klanjanje sunneta odmah iza farzova i ne odvajanje jednih od drugih, a potrebno je među njima napraviti vremenski razmak sunnetskim zikrom ili odlaskom na drugo mjesto.
- Izbjegavanje namaza u džematu bez opravdanog razloga za muškarace.
- Nespajanje nogu klanjača kada klanjaju u džematu.
- Raditi bilo koju radnju prije imama nije dozvoljeno, a raditi je u isto vrijeme sa imamom je pokuđeno. Potrebno je sve radnje u namazu vršiti iza imama nakon što ih on uradi.
- Izgovaranje muktedije (klanjača) iza imama (semiallahu limen hamideh) nakon što to imam izgovori, a potrebno je reći iza izgovaranja imama (rabvena lekel hamd), a ako doda ovome još riječi hamden kesiren tajjiben mubareken fihi, to je još bolje.
- Prolazak ispred klanjača dok ovaj klanja i nepostavljanje sutre tj. pregrade kao zaklona od prolaska ljudi ispred njega.
- Pucketanje prstima i njihovo preplitanje u toku namaza.

- Neprekidanje klanjanja kada neko izgubi abdest u toku namaza zbog stida i ustručavanja od ljudi.
- Ustajanje onoga koji je zakasnio u džemat od početka da naklanja ono što ga je prošlo iza imama prije nego što imam preda selam, a treba to uraditi nakon što imam preda selam.
- Uljepšavanje svog namaza radi ljudi i njihove pohvale nije dozvoljeno i poništava sevab za dotično djelo.
- Nepoznavanje propisa u vezi s namazom, kao što je sehvi sedžda i kada i kako se ona čini, prispijevanje u džemat i kako naklanjati propuštene rekate nakon što imam preda selam, koji su namaski ruknovi, šartovi, vadžibi, sunneti i sl. Ovo se može naučiti i pročitati u knjigama koje govore o namazu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kao što su prevedene hadiske zbirke (Buharija, Muslim, Tirmizija), "Put pravog muslimana", "Namaz Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem", "Namaz u Islamu" i druge. Musliman ne smije biti nemaran i nezainteresovan u

pogledu poznavanja svoje vjere i rada po njoj.

Ovim su, u kratkim crtama, sa Allahovom subhanehu ve teala, pomoći, završena predviđena poglavlja o namazu koje smo željeli objediniti na jednom mjestu i olakšati zainteresovanima. Molimo Uzvišenog Stvoritelja da ovo skromno djelo primi od nas, da nam oprost i slabosti i propuste i pomogne nam na putu istine. Amin!

"Uči u ime Gospodara tvoga..."
(El-Alek, 1.)

Deset posljednih sura:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ﴿١﴾ أَلَمْ يَجْعَلْ

كَيْدَهُمْ فِي تَضَلُّيلٍ ﴿٢﴾ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ﴿٣﴾

تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ

مَّاكُولٍ ﴿٥﴾

Transkripcija sure el-Fil:

**ELEM TERE KEJFE FE'ALE RABBUKE BI
ASHABI-L-FĪL. ELEM JEDŽ'AL KEJDEHUM
FĪ TADLĪL. VE ERSELE 'ALEJHIM TAJREN
EBĀBĪL. TERMĪHIM BI HIDŽĀRETIM-MIN
SIDŽĪL. FEDŽE'ALEHUM KE'ASFIM-ME'KŪL.**

Prevod značenja:

"Zar nisi čuo šta je sa vlasnicima slona
Gospodar tvoj uradio!"/1/ "Zar lukavstvo njihovo
nije upropastio"/2/ "i protiv njih jata ptica
poslao", /3/ "koje su na njih grumenje od gline

pečene bacale", /4/ "pa ih kao izjedeno lišće učinio?"/5/

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ ﴿١﴾ إِذْ لَفِيهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ
﴿٢﴾ فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ﴿٣﴾ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ
جُوعٍ وَءَامَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ﴿٤﴾

Transkripcija sure Kurejš:

LI İLĀFI KUREJŞ. İLĀFIHİM RIHLETE-Ş-ŞİTĀI VE-S-SAJF. FEL-JA'BUDŪ RABBE HAZE-L-BEJT. ELLEZĪ AT'AMEHUM-MIN DŽŪ'INV-VE ĀMENEHUM-MIN HAUF.

Prevod značenja:

"Zbog navike Kurejšija"/1/ "navike njihove da zimi i ljeti putuju",/2/ "neka oni Gospodaru ove Kuće robuju", /3/ "Koji ih gladne hrani i od straha brani." /4/

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالذِّينِ ﴿١﴾ فَذَلِكَ الَّذِي

يَدْعُ الْيَتِيمَ ﴿٢﴾ وَلَا يُحِضُّ عَلَىٰ طَعَامِ الْمِسْكِينِ ﴿٣﴾

فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ﴿٤﴾ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ

﴿٥﴾ الَّذِينَ هُمْ يُرَاءُونَ ﴿٦﴾ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ﴿٧﴾

Transkripcija sure el-Mā'ūn:

EREJTE-L-LEZĪ JUKEZZIBU BI-D-DĪN.

FEZĀLIKE-L-LEZĪ JEDU'U-L-JETĪM. VE LĀ

JEHUDDU 'ALĀ TA'ĀMI-L-MISKĪN.

FEVEJLULLI-L-MUSALLĪN. ELLEZĪNE HUM

'AN SALĀTIHIM SĀHŪN. ELLEZĪNE HUM

JURĀŪN. VE JEMNE'ŪNE-L-MĀ'ŪN.

Prevod značenja:

"Znaš li ti onoga koji onaj svijet poriče?"/1/ "Pa to je onaj koji (grubo) odbija siročce", /2/ "i koji da se nahrani siromah - ne podstiče"/3/ "Pa teško

klanjačima", /4/ "koji su nemarni prema svome namazu", /5/ "koji se samo pretvaraju" /6/ "i nikome ništa u naruč ne daju!" /7/

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۝١ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ ۝٢
إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ۝٣

Transkripcija sure el-Kevser:

INNĀ E'ATAJNĀKE-L-KEVŠER. FE-SALLI LI-RABBIKE VENHAR. INNE ŠĀNIKE HUVE-L-EBTER.

Prevod značenja:

"Mi smo ti, uistinu, Kevser dali", /1/ "pa klanjaj se Gospodaru svome i kurban kolji", /2/ "onaj koji tebe mrzi sigurno će on bez spomena ostati."/3/

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَتَأْتِيهَا الْكٰفِرُونَ ﴿١﴾ لَا اَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٢﴾
وَلَا اَنْتُمْ عٰبِدُونَ مَا اَعْبُدُ ﴿٣﴾ وَلَا اَنَا عٰبِدُ مَا عَبَدْتُمْ ﴿٤﴾
وَلَا اَنْتُمْ عٰبِدُونَ مَا اَعْبُدُ ﴿٥﴾ لَكُمْ دِيْنِكُمْ وِلِي دِيْنِ ﴿٦﴾

Transkripcija sure el-Kafirun:

**KUL JĀ EJJUHE-L-KĀFIRŪN. LĀ E'ABUDU
MĀ TA'BUDŪN. VE LĀ ENTUM 'ĀBIDŪNE
MĀ E'ABUD. VE LĀ ENE 'ĀBIDUM-MĀ
'ABETTUM. VE LĀ ENTUM 'ĀBIDŪNE MĀ
E'ABUD. LEKUM DĪNUKUM VE LIJE DĪN.**

Prevod značenja:

"Reci: 'O vi nevjernici', /1/ "ja ne robujem onome čemu vi robujete",/2/ "niti ste vi robovi onome Kome ja robujem", /3/ "niti sam ja rob onome čemu vi robujete", /4/ " niti ste vi robovi Onome Kome ja robujem",/5/ "vama vaša vjera, a meni moja."/6/

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴿١﴾ وَرَأَيْتَ النَّاسَ

يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ﴿٢﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ

وَأَسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿٣﴾

Transkripcija sure en-Nasr:

**IZĀ DŽĀE NASRULLAHI VE-L-FETH. VE RE-
EJTE-N-NĀSE JEDHULŪNE FI DĪNILLAHI
EFVĀDŽA. FE SEBBIH BI HAMDĪ RABBIKE
VE-STAGFIRHU INNEHŪ KĀNE TEVVĀBA.**

Prevod značenja:

"Kada Allahova pomoć i pobjeda dođu", /1/ "i vidiš ljude kako u skupinama u Allahovu vjeru ulaze", /2/ "ti slavi Gospodara svoga hvaleći Ga i moli Ga da ti oprost, On zaista pokajanje prima." /3/

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ﴿١﴾ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ، وَمَا

كَسَبَ ﴿٢﴾ سَيَصِلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ﴿٣﴾ وَأَمْرَأَتُهُ،

حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ﴿٤﴾ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ﴿٥﴾

Transkripcija sure el-Leheb:

**TEBBET JEDĀ EBĪ LEHEBINV-VE TEBB. MĀ
AGNĀ ‘ANHU MĀLUHŪ VE MĀ KESEB.
SEJASLĀ NĀREN ZĀTE LEHEB. VE-MRE-
ETUHŪ HAMMĀLETE-L-HATAB. FI DŽĪDIHĀ
HABLUM-MIM-MESED.**

Prevod značenja:

"Neka propadne Ebu-Leheb, i propao je!"/1/ "neće mu biti od koristi blago njegovo, a ni ono što je stekao", /2/ "ući će on sigurno u vatru rasplamsalu", /3/ "i žena njegova što drvlje nosi", /4/ "o vratu njenu će biti uže od ličine usukane."/5/

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ ١ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ ٢ ۝ لَمْ يَكِدْ
وَلَمْ يُولَدْ ۝ ٣ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝ ٤

Transkripcija sure El-Ihlas

**KUL HUVALLĀHU EHAD.
ALLĀHU-S-SAMED. LEM JELID VE LEM
JULED! VE LEM JEKULLEHU KUFUVEN
EHAD!**

Prevod značenja:

"Reci: 'On je Allah - Jedan!'/1/ Allah je utočište svakom!' /2/ Nije rodio i nije rođen, /3/ i niko Mu ravan nije!"/4/

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كُلُّ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴿١﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿٢﴾ وَمِنْ

شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ﴿٣﴾ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي

الْعُقَدِ ﴿٤﴾ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾

Transkripcija sure El-Felek

**KUL E'ŪZU BI RABBI-L-FELEK
MIN ŠERRI MĀ HALEK,
VE MIN ŠERRI GĀSIKIN IZĀ VEKAB,
VE MIN ŠERRI-N-NEFFĀSĀTI FI-L-'UKAD,
VE MIN ŠERRI HĀSIDIN IZĀ HASED!**

Prevod značenja:

"Reci: Tražim zaštitu Gospodaru svitanja, /1/ od zla onoga što On stvara, /2/ i od zla mrkle noći kad razastre tmine, /3/ i od zla smutljivca kad smutnje sije, /4/ i od zla zavidljivca kad zavist ne krije." /5/

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿١﴾ مَلِكِ النَّاسِ ﴿٢﴾ إِلَهِ

النَّاسِ ﴿٣﴾ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿٤﴾ الَّذِي

يُوسَّوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ﴿٥﴾

مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿٦﴾

Transkripcija sure En-Nas

KUL E'UZU BI RABBI-N-NĀS,

MELIKI-N-NĀS,

ILĀHI-N-NĀS,

MIN ŠERRI-L-VESVĀSI-L-HANNĀS,

ELLEZI JUVESVISU FI SUDŪRI-N-NĀS

MINE-L-DŽINNETI VE-N-NĀS!

Prevod značenja:

"Reci: 'Tražim zaštitu Gospodara ljudi, /1/ Vladara ljudi, /2/ Boga ljudi, /3/ od zla šejtana - koji nanosi zle misli pa se skriva, /4/ koji zle misli unosi u srca ljudi /5/ "od džinova i od ljudi." /6/

VAŽNOST I VELIČINA NAMAZA KROZ KUR'AN I SUNNET

- 1.** Prvo i najveće što je Uzvišeni Allah naredio nakon Vjerovanja.
- 2.** Najveća vanjska oznaka islama.
- 3.** To je najbolje djelo muslimana.
- 4.** Naređen je na nebu prilikom događaja Israa i Mi'radža.
- 5.** Naređen je svim poslanicima i vjerovjesnicima i njime Allahu ibadet čine stanovnici nebesa, plemeniti meleki i stanovnici Zemlje, ljudi i džini.
- 6.** Prvo što se naređuje muslimanu dok je mali.
- 7.** Posljednje što je oporučio Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, na samrti.
- 8.** Ne spada sa muslimana obaveza klanjanja, osim žene u određenom vremenu.
- 9.** Nije navedeno od Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, da je ostavljanje bilo čega od djela islama kufr, osim namaza.
- 10.** Posljednje što se gubi od vjere.
- 11.** Allah ga je nazvao imanom.

12. Na sedždi u namazu najbliže je klanjač svome Gospodaru.
13. Najveći uzrok druženja sa Vjerovjesnikom, sallallahu alejhi ve sellem, u Džennetu.
14. Njime se mumini razlikuju od munafika na Kijametskom danu.
15. Najveći i najistaknutiji znak po kojem će Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, poznati svoj ummet na Sudnjem danu.
16. Namaz čuva klanjača na Sudnjem danu makar ušao u Vatru zbog grijeha.
17. Najveće što štiti muslimana od razvrata, nevaljalština i zala.
18. Najveće što štiti krv nakon imana - vjerovanja u Uzvišenog Allaha.
19. Naredio je Allah da se potpomognemo namazom.
20. Kada bi Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, nešto pogodilo ili ga rastužilo odmah bi se namazu predao.
21. Namazom se odmara mumin od teškoća svakodnevnog života i njegovih briga.
22. Radost Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem i radost svakog muslimana.
23. Mjerilo ostalih djela.

- 24.** Mjerilo za poznavanje našeg mjesta kod Uzvišenog Allaha.
- 25.** Sve radnje u njemu su tewhidullah - ispoljavanje jednoće Uzvišenog Allaha.
- 26.** Direktan razgovor između čovjeka i njegovog Gospodara.
- 27.** Prvo za što će čovjek polagati račun na Sudnjem danu.
- 28.** Najveći uzrok oprosta grijeha.
- 29.** Najveći uzrok uspjeha na dunjaluku i Ahiretu nakon vjerovanja.
- 30.** Najveći uzrok čišćenja duše i njenog oslobađanja od loših osobina.
- 31.** Najveći uzrok povećanja opskrbe.
- 32.** Klanjači imaju Allahovo obećanje ulaska u Džennet.
- 33.** U njemu klanjač nije zabavljen ničim drugim.
- 34.** To je stub vjere.
- 35.** Za njega je uslovljeno najpotpunije stanje čistoće, lijepe odjeće i okretanja prema Kibli.
- 36.** Čekanje namaza je stražarenje na Allahovom putu.
- 37.** Naredio je Allah Svom Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, da ustraje u njemu zbog veličine važnosti namaza.

38. Ezan je prvo čime se dočekuje novorođenče, a posljednje čime se ispraća musliman sa ovoga svijeta je džezaza namaz.
39. Prvo za čijim ostavljanjem će žaliti stanovnici Vatre na Sudnjem danu i zbog čega će biti koreni.
40. Onaj koji čuva namaz biće mu svijetlom i dokazom i spasom na Sudnjem danu.

"Uči u ime Gospodara tvoga..."
(El-Alek, 1.)

KAKO POSTIĆI SKRUŠENOST U NAMAZU

1. Osjećati ljubav prema Uzvišenom Allahu, a sreću, zadovoljstvo, smiraj i odmor u namazu. Imati iskren nijet pokornosti svom Gospodaru i svijest da se stoji pred Uzvišenim Stvoriteljem Koji sve vidi, čuje i zna, i od Koga ovisimo i Kojem se svi vraćamo. Klanjač ne smije biti preokipiran dunjalukom. Ne smije žuriti kada pristupa namazu, i treba moliti Uzvišenog Allaha da mu pomogne da namaz uspostavi kako je On zadovoljan. Vrijeme provedeno u namazu nije izgubljeno, već je pravilno i potpuno iskorišteno.
2. Učiniti ispravnu i temeljitu pripremu za namaz kroz lijepo uzimanje abdesta, pranje zuba, oblačenje prigodne odjeće i njeno namještanje, češljanje kose i brade i sl, kako klanjača ne bi ništa ometalo u toku namaza.

3. Smirenost (odmjerenost) pokreta u namazu; ne brzajući i ne radeći pokrete koji su suvišni.
4. Prisjećanje na smrt u toku namaza i da je to možda zadnji namaz koji čovjek klanja u svom životu, jer ne zna kada će mu smrt doći.
5. Razmišljati o značenju ajeta, dova i zikrova koji se uče u namazu i postupati u skladu sa njima, pa ako se radi o ajetima koji govore o kazni osjetiti strah i moliti Allaha da nas sačuva i zaštiti, ako se govori o Džennetu osjetiti želju i nadu i moliti Uzvišenog da nam ga podari.
6. Učiti jedan po jedan ajet i ne brzati tokom učenja koje treba da bude po tertilu razgovijetno i uljepšanim glasom.
7. Svijest da nas Uzvišeni Allah čuje i vidi i da se odaziva na naše dove.
8. Klanjati blizu pregrade ispred sebe.

9. Desnu ruku staviti na lijevu na prsima i duže učiti na kijamu.
10. U toku cijelog namaza gledati u mjesto sedžde osim kada sjedimo na tešehhudu jer tada gledamo u kažiprst desne ruke koji blago pomjeramo.
11. Pomjerati kažiprst desne ruke prilikom učenja na sjedenju u skladu sa učenjem, a ne nekontrolisano.
12. Učiti različite sure, ajete, zikrove i dove u namazu, a ne ogrāčiti se samo na neke koje učimo po navici bez razmišljanja.
13. Učiniti sedždu – tilavet pri ajetu u kojem se nalazi.
14. Utjecati se Uzvišenom Allahu od prokletog šejtana kada nas napadne svojim vesvesama (lošim mislima) u toku namaza.
15. Misлити na to kako i koliko su klanjali naši ispravni prethodnici.
16. Prisjećati se velike časti i nagrade koja je obećana onima koji uspostavljaju namaz

kako treba, i velikog poniženja i kazne onima koji su nemarni u pogledu njega. Nagrada za namaz je u skladu sa skrušenošću u njemu.

17. Poznavati kako se postiže skrušenost i prisustvo mislima u namazu i to primjenjivati.
18. Učiti dove za vrijeme namaza, posebno koristiti priliku kada smo na sedždi.
19. Učiti propisane zikrove u toku namaza.
20. Odstraniti iz naše blizine sve što odvraća pažnju klanjačima, kao što su novine, časopisi, ukrasi i sl.
21. Ne klanjati u odjeći sa ukrasima i šarama, natpisima, svijetlim bojama ili slikama koje mogu smetati klanjačima.
22. Ne počinjati klanjati namaz kad je postavljena sofa za jelo koje klanjač namjerava da jede.

23. Ne pristupati klanjanju namaza prilikom nagona fizioloških potreba, već treba promijeniti abdest.
24. Ne klanjati namaz u stanju velike pospanosti kada nas na trenutke zanosi san.
25. Ne klanjati namaz u blizini osobe koja priča ili uči glasno zato što nas to pometa i odvraća našu pažnju od namaza.
26. Ne biti zaokupljen namještanjem odjeće i poravnanjem prostirke ispred sebe i sl.
27. Svojim učenjem Kur'ana ne ometati druge klanjače, kao i drugi da ne smetaju tebi.
28. Ne okretati se za vrijeme namaza.
29. Ne podizati pogled ka nebu, niti gledati na stranu.
30. Suzdržavati se od zijevanja, jer je to od prokletog šejtana u namazu.
31. Ne stavljati ruke na kukove za vrijeme namaza.

32. Ne spuštati odjeću ispod članaka za vrijeme namaza i van njega, što važi za muškarce.
33. Ne oponašati životinje spuštajući laktove na sedždi ili brzo sedždu čineći i sl.

(Sastavio: šejh Muhammed Salih El-Munedždžid, a prenešeno uz izvjesne dorade)

"Uči u ime *Gospodara* tvoga..."
(El-Alek, 1.)

ČETRDESET KORISTI NAMAZA U DŽEMATU

- 1.** Pokoravanje Allahovoj naredbi
- 2.** Potvrda imana (vjerovanja)
- 3.** Allahova garancija i velika blagodat
- 4.** Poštivanje onoga što je uzvišeni Allah uzdigao
- 5.** Pokoravanje naredbi Poslanikovoј, sallallahu alejhi ve sellem,
- 6.** Spas slijeđenjem Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem
- 7.** Jedan od najveličanstvenijih islamskih ciljeva - džemat
- 8.** Veličanje i javno izvršavanje Allahova propisa
- 9.** Od prakse pravog puta i upute (sunenu-l-huda)
- 10.** Vrijedniji od pojedinačnog namaza
- 11.** Kod Allaha bolji od namaza pojedinca
- 12.** Zaštita od šejtana
- 13.** Udaljavanje od oponašanja munafika
- 14.** Jedan od uzroka oprosta grijeha
- 15.** Uzrok da se Allah ponosi

16. Velika nagrada za pješačenje do džemata
17. Sakupljanje meleka na sabahu i ikindiji i traženje oprost za one koji im prisustvuju
18. Namaz u džematu jednak je polovici (jacija) ili čitavoj (sabah) probdjevnoj noći klanjajući
19. U Allahovoj zaštiti
20. U Allahovoj hladovini na Sudnjem danu
21. Čuvanje od vatre i munafikluka (licemjerstva)
22. Blagoslov Allaha i njegovih meleka klanjačima
23. Kuća u džennetu
24. Nagrada za džemat makar i ne prispio u njega
25. Potpunost namaza
26. Najbolje djelo
27. Spas od nesreće
28. Spas od nemara
29. Dova se ne odbija između ezana i ikameta
30. Bliskost, ljubav i jednakost džematlija
31. Čuvanje sunneta i zikra u džematu
32. Upoznavanje namaskih propisa kroz zajedničko klanjanje
33. Navikavanje na disciplinu i kontrolu

34. Snaga muslimana i srdžba dušmana
35. Uljepšavanje izgleda i ponašanja
36. Upoznavanje i međusobno zbližavanje
37. Nadmetanje u pokornosti Allahu
38. Dokaz pouzdanosti onoga koji čuva džemat
39. Osjećaj stajanja u safovima na Allahovom putu
40. Osjećaj onog što je doživljavao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovi ashabi, radijallahu anhum.

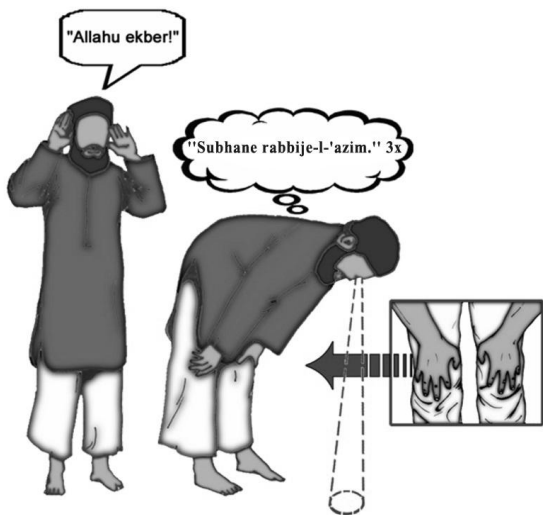
(Sastavio: šejh Ebu Abdullah Musned ibni Muhsin El-Kahtani)

''Uči u ime Gospodara tvoga...''
(El-Alek, 1.)

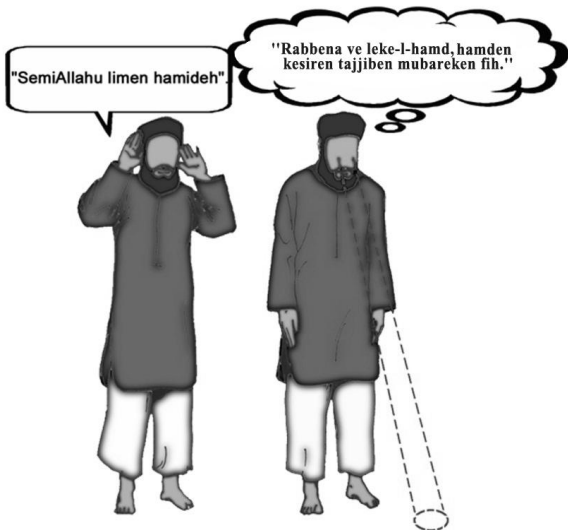
Praktični dio namaza u slikama

Odlazak
na ruku'

Ruku'

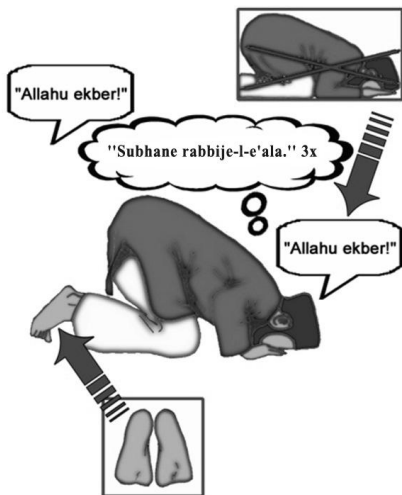
Vraćanje
sa ruku'a

pred odlazak
na sedždu

prva sedžda

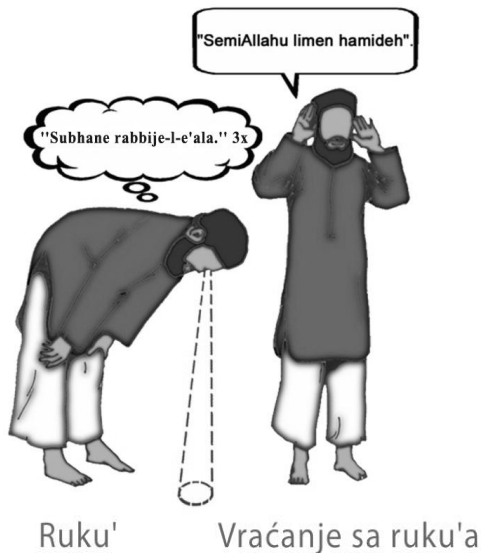
sjedjenje
između
dvije sedžde

druga sedžda

Drugi rekat Odlazak na ruku'

pred odlazak
na sedždu

prva sedžda

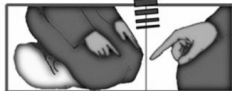
sjedenje
između
dvije sedžde

druga sedžda

"Et-tehijjatu lillahi ve-s-salavatu ve-t-tajjibatu,
es-selamu 'alejke ejuhen-nebijju ve
rahmetullahi ve berekatuhu,
es-selamu 'alejna ve 'ala 'ibadillahi-s-salihin,
ešhedu en la ilahe illAllah
ve ešhedu enne Muhammeden 'abduhu ve resuluh."
(Salavat)

"Allahumme salli 'ala Muhammedin ve 'ala
ve 'ala ali Muhammed, kema sallejte 'ala Ibrahim
ve 'ala ali Ibrahim, inneke hamidun medžid.
Allahumme barik 'ala Muhammedin ve 'ala ali
Muhammed kema barekte 'ala Ibrahim ve 'ala ali
Ibrahim, inneke hamidun medžid."
(Dova)

"Allahumme inni e'uzu bike min 'azabi-l-kabri, ve
min 'azabi džehenneme, ve min fitneti-l- mahja
ve-l-memat, ve min šerri
fitneti-l-mesih-i-d-Dedždžal."

Tešehud - sjedenje u namazu

Predavanje selama

ZIKROVI PO SUNNETU NAKON SELAMA IZA FARZ NAMAZA

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ،
اللَّهُمَّ، أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ، تَبَارَكْتَ يَا ذَا
الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ،
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ ، وَلَهُ
الْحَمْدُ ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ،
لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَلَا نَعْبُدُ
إِلَّا إِيَّاهُ ، لَهُ النِّعْمَةُ ، وَلَهُ الْفَضْلُ ، وَلَهُ الشَّانُ الْحَسَنُ ،
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ،
اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ ، وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ ، وَلَا
يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ ،

سُبْحَانَ اللَّهِ x 33

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ x 33

اللَّهُ أَكْبَرُ x 33

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ
وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

آية الكرسي

قل هو الله أحد

قل أعوذ برب الفلق

قل أعوذ برب الناس.

Transkripcija zikrova:

ESTAGFIRULLAH (tri puta),

ALLAHUMME ENTE-S-SELAMU VE MINKE-S-SELAMU TEBAREKTE JA ZE-L-DŽELALI VE-L-IKRAM.

LĀ ILĀHE ILLALLAHU VAHDEHŪ LĀ ŠERĪKE LEH, LEHU-L-MULKU VE LEHU-L-HAMDU VE HUVE ‘ALĀ KULLI ŠEJ’IN KADĪR.

LĀ HAVLE VE LĀ KUVVETE ILLĀ BILLĀH; LĀ ILĀHE ILLALLĀHU, VE LĀ NA’BUDU ILLA IJJĀHU, LEHU-N-NI’METU VE LEHU-L-FADLU VE LEHU-S-SENĀU-L-HASEN. LĀ ILĀHE ILLALLĀHU MUHLISĪNE LEHU-D-DĪNE VE LEV KERIHE-L-KĀFIRŪN.

ALLĀHUMME LĀ MANI’A LIMĀ E’ATAJTE VE LĀ MU’TIJE LIMĀ MENA’TE, VE LĀ JENFE’U ZE-L-DŽEDDI MINKE-L-DŽEDD.

Subhanallah- 33 x

Elhamdulillah- 33 x

Allahu ekber- 33 x

Na kraju ovog zikra izgovori se:

**LA ILAHE ILLALLAHU VAHDEHU LA
ŠERIKE LEH, LEHU-L-MULKU VE LEHU-L-
HAMDU VE HUVE 'ALA KULLI ŠEJ'IN
KADIR.**

Nakon ovog proučiti:

- Ajetul kursijj,
- Sure el-Ihlas, el-Felek i en-Nas.

PRINCIPI RADA EHLU-S-SUNNETA VE-L- DŽEMA'ATA

- Poziv svih Allahovih poslanika i vjerovjesnika u čisti tewhid i sprječavanje širka.
- Islam crpiti iz njegovih izvora Kur'ana i Sunneta, shvatanjem ashaba.
- Slijediti poznatu i od ummeta priznatu islamsku ulemu koja izvorno tumači islam.
- Zalagati se za sticanje i širenje šerijatskog znanja.
- Sunnet pojašnjava Kur'an i po njemu se prepoznaju sljedbenici istine.
- Zastupati srednji, umjereni, pravedni pravac, koji je legalizovan Objavom.
- Suprotstavljanje svakoj novotariji u vjeri i njeno ukidanje.
- Suprotstavljanje korištenju vjere u svrhu ličnog koristoljublja kao i monopolu nad vjerom i manipulisanju narodom preko nje.
- Naređivati dobro i odvrćati od zla nužnost je ispravnosti i opstanka društva.

- Djela i riječi su od imana, a iman se povećava i smanjuje prema djelima.
- Veliki griješnici nisu u kategoriji nevjernika.
- Pridržavanje obećanja i sklopljenih ugovora i dogovora.
- Ne slijediti vjeru orijentalista, niti njihovih učenika.
- Poziv u islam mudro i lijepim savjetom i raspravljati kako je najljepše.
- Islam je savršen u cjelosti i njegova primjena je garant uspjeha.
- Uzvišeni Allah je zadovoljan jedino islamom kao vjerom.
- Islam i uputa su najveće blagodati Allahove.
- Vjera islam je najveći emanet i odgovornost za koju će čovjek biti pitan.
- Cilj ne opravdava sredstvo i ne može se nedozvoljenim haram stvarima ići ka cilju.
- Nikome nepravdu ne činiti i ne dozvoliti da se nama nepravda čini.
- Ne slijediti običaje i tradiciju koja nije u skladu sa propisima islama.
- Ustrajnost na Pravom putu i postojanost u pridržavanju propisa.

- Vjerovati i slijediti muhkem – jasne ajete, a mutešabih – manje jasne vjerovati i vraćati njihovo značenje na jasne.
- Kloniti se neutemeljenih i beskorisnih rasprava zasnovanih na pretpostavkama i različitim filozofijama.
- Jedan je pravi put, a ostali su putevi zablude.
- Islam svojim propisima obuhvata cjelokupni ljudski život. Vjera islam se ne smije i ne može odvojiti od svakodnevnog praktičnog života.
- Sve što imamo je od Allaha i Njegov je posjed.
- Strpljivost na putu iskušenja koja su neminovna i u kojima vjernici bivaju još jači.
- Suprotstavljanje korupciji u svim vidovima.
- Voliti i pomagati u ime Allaha i prezirati i odricati se u ime Allaha.
- Vjerovati u sve objavljeno i raditi po Posljednjoj Objavi.
- Biti ponosan islamom i ne posustajati.
- Rad i zalaganje za islam i iskrenost i revnosnost u tome.
- Vjerovanje u kader.

- Islamsko bratstvo je obaveza i put ka prosperitetu muslimana.
- Međusobna saradnja sa muslimanima je u mjeri njihovog pridržavanja izvornog islama.
- Pomagati muslimane, braniti ih i štititi od napada i nasrtaja.
- Zalagati se i boriti za interese islama i muslimana gdje god oni bili.

"Uči u ime Gospodara tvoga..."
(El-Alek, 1.)

TUMAČ RIJEČI IZ ORIJENTALNIH JEZIKA

Abdest	- vjersko pranje određenih dijelova tijela prije stupanja u namaz
Ashab	- Resulullahov, Allah ga blagoslovio i spasio, sljedbenik koji je živio i vidio ga u njegovo vrijeme.
Azab	- patnja, kazna
Bismilla	- Skraćenica od Bismillahir-rahmanir-rahim (U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!) Rečenica kojom počinje svako poglavlje Kur'ana, osim sure Beraet (Et-Tevbe)
Dova	- molba Bogu
Džamija	- muslimanska bogomolja
Džehennem	- pakao, vatra
Džemat	- skupina, područje jedne džamije, skupno obavljanje namaza
Džennet	- raj
Džunup	- nečist, neokupan nakon polnog odnosa ili ejakulacije u snu
Ensarija	- Muhammedov, sallallahu alejhi ve sellem, pristalica iz Medine
Ezan	- obznana o nastupu namaskog vremena; poziv na skupno obavljanje namaza
Fadilet	- vrijednost, odlika, vrlina
Fard (d)	- farz, obligatna dužnost

Fardi-ajn	- obligatna prvostepena dužnost koja se odnosi na svaku osobu
Fardi-kifaje	- obligatna dužnost koja se odnosi na skupinu
Gaflet	- nemar, nehat, ravnodušnost
Gusul	- Kupanje iz pokornosti Uzvišenom Allahu, dželle še'nuhu, nakon ejakulacije ili polnog odnosa kao priprema za namaz, učenje Kur'ana, Tavaf...
Hadždž	- hodočašće u Mekku u određenom periodu
Haram	- strogo zabranjeno
Hilafet	- vladavina halife
Hutba	- govor, predavanje petkom i bajramom
Ibadet	- pobožnost, boguugodna radnja
Ibn	- sin, skraćeno b.
Ikamet	- oglašavanje stupanja u namaz
Imam	- vođa, starješina, osoba koja predvodi skupinu klanjača u džamiji ili zajedničkom klanjanju
Istihaza	- vanredno krvarenje kod žene koje se javlja nakon završetka mjesečnog ili porođajnog ciklusa
Išaret	- znak, pokret, gest
Kibla	- Ka'ba, strana prema kojoj se muslimani okreću u namazu
Kijam	- stajanje u namazu
Kafir	- nevjernik, bezbožnik, nezahvalnik
Kiraet	- učenje Kur'ana

Kunut-dova	- posebna dova koja se uči u nekim namazima kao, npr., na vitr-namazu
Mekruh	- pokuđeno, odvratno
Melek	- duhovna bića koja su u pokornosti Uzvišenom Stvoritelju
Mendub	- pohvalno, lijepo
Menijj	- sperma
Mesh	- potiranje mokrom rukom
Mezheb	- pravac, pravni sistem u šerijatskom pravu
Mezijj	- svijetla sluz koja se javlja iz polnog organa uslijed nadražaja, a prije sjemena
Misvak	- vrsta četke za zube od posebnog drveta
Mujezin	- osoba koja uči ezan i ikamet
Mustehab	- lijepo, pohvalno
Muktedija	- osoba koja klanja za imamom
Mu'min	- iskreni, ispravni vjernik, musliman
Musafir	- putnik
Musalla	- mjesto za klanjanje
Mušrik	- idolopoklonik, mnogobožac
Nafila	- dobrovoljni ibadet
Namaz	- klanjanje
Nijjet	- namjera, nakana, naum
Odžunupiti	-postati nečist usljed ejakulacije ili polnog odnosa
Rek'at	- dio namaza, koji se sastoji od stajanja, učenja, ruku'a i dvije sedžde
Rivajet	- predaja

Rukn	- sastavni, temeljni dio
Ruku'	- pregibanje preko polovine tijela u namazu
Sadaka	- milostinja
Saff	- red klanjača postrojenih radi namaza
sallallahu alejhi ve sellem	- Kaže se nakon spominjanja Poslanika i znači: Allah ga blagoslovio i spasio
Salavat	- blagoslov, milost, izgovaranje riječi: Allahumme salli 'ala Muhammedin ve 'ala ali Muhammed
Sahabijka	- žena koja je živjela u Poslanikovo vrijeme, vidjela ga i bila muslimanka
Sedžda	- dio namaza kada se licem, nosom i čelom, prstima nogu, koljenima i dlanovima spušta na zemlju
Sedžda-tilavet	- sedžda koja se obavlja nakon što se prouči ajet iz Kur'ana u kojem se naređuje činjenje sedžde.
Sehur	- jelo pred zoru, "ručak" uz ramazan
Sehvi-sedžda	- sedžda koja se čini na kraju namaza radi nekog propusta ili greške učinjene u njemu
Sened	- lanac prenosilaca hadisa-riječi, djela, odobravanja i opisa Allahovog poslanika Muhammeda ,sallallahu alejhi ve sellem
Selam	- pozdrav, riječi: "Es-selamu alejkum ve rahmetullah", završni čin namaza

Sunnet	- praksa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Sve ono što je on govorio, radio i odobrio
Sevab	- nagrada
Sura	- poglavlje Kur'ana (ima ih 114)
Sutra	- štap ili neki drugi viši predmet postavljen pred osobu koja klanja na otvorenom prostoru.
Šart	- uslov
Šefa'at	- zauzimanje, zagovor na Sudnjem danu
Šehadet	- očitovanje, svjedočenje, izgovaranje riječi "Ešhedu en la ilahe illallah ve ešhedu enne Muhammeden abduhu ve resuluhu"
Šejh	- učenjak, učitelj
Šerijat	- Islamski zakon utemeljan na Kur'anu i Sunnetu
Ta'dili erkan	- lagahno spuštanje tijela na ruku' i sedždu i propisno uspravljanje i zadržavanje između njih
Tavaf	- obilazak oko Ka'be
Tefsir	- tumačenje, objašnjenje, komentar Kur'ana
Tehijjetul-mesdžid	- dva rekata dobrovoljnog namaza koji se klanja u počast džamiji uvijek prilikom ulaska u nju i prije sjedenja
Tejemmum	- čišćenje zemljom ili zemljinom tvari usljed nedostatka vode, umjesto abdesta ili kupanja

Tekbir	- Riječi "Allahu ekber" (Bog je najveći)
Tešehhud	- sjedenje u namazu koliko se može proučiti Et-tehijjatu.
Ulema	- Islamski učenjaci
Ummet	- pristalice, sljedbenici Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem
Umra	- posjeta Ka'bi uz izvršavanje propisanih radnji u svako doba, osim u doba redovnog hadždža
Vadžib	- prvostepena dužnost kao i farz, prema mišljenju većine učenjaka. Prema Ebu-Hanifi to je drugostepena dužnost koja dolazi nakon farza
Vedijj	- Sluz /sekret prostate/ koja se ponekad pojavljuje poslije napornog mokrenja.
Vesilet	- najljepše mjesto u Džennetu
Zeval	- podne, vrijeme kada sunce prođe
Zikr	- izgovaranje Allahovih imena i drugih pobožnih riječi

Vallahu velijjut tewfik

Hvala Allahu čijom milošću se upotpunjuju
dobra djela. Neka nam Uzvišeni Allah pomogne
na putu Njegovog zadovoljstva.

Naša izdanja:

Akida:

1. **Vrhunac sreće u dokazima tevhida ibadeta** – šejh Salah el-Budejr
2. **Temelji vjerovanja** – grupa autora sa Isl. Univ. u Medini
3. **Objašnjenje širka i puteva koji mu vode** (po učenju prvaka hanefijskog mezheba) – Dr. Muhammed b. Abdur-Rahman el-Khumejjis
4. **Odgovori o islamskom vjerovanju** – šejh Muhammed Salih el-Munedždžid
5. **Knjiga Tevhida** – šejh Salih b. Abdil-Aziz Alu Šejh

Fikh:

1. **Namaz u islamu** – prošireno izdanje
2. **Namaz u islamu** – džepno skraćeno izdanje
3. **Fetve uleme dvaju Harema** – sakupio šejh Sa'd el-Burejk
4. **Vodič za hadž, umru i zijaret** – hfz. mag. Muhammed Fadil Porča
5. **Temelji islama** – grupa autora sa Isl. Univ. u Medini
6. **Islamski brak** – mag. Halid Tulić
7. **Zekat u islamu** (prvo izdanje)– Abdullah Mujić, prof.

Sira:

1. **Kćerke časnog Poslanika** – S. M. Medeni Abbasi
2. **Pravedne halife** – Seid b. Abdullah el-Gamidi i Halid b. Sulejman el-Husejnan

3. **Izbor iz životopisa Allahovog Poslanika** – Ali el-Musellem el-Ahmedi
4. **Deseterica kojima je obećan Džennet**

Ar. jezik:

1. **Sufara** na bosanskom i njemačkom jeziku – Hamza Omer Mutevelić Ebu Harun

Da'va:

1. **Ramazanske hutbe** – hfz. mag. Muhammed Fadil Porča
2. **Ispovijest** (obožavao sam kaburove) – Abdu-I-Mun'im el-Džedavi

Adab:

1. **Vjerovjesnikova uputa u plemenite i pobožne radnje** – dr. Šeref el-Kudah
2. **Veliki grijesi među supružnicima** – Abdullah b. Sulejman el-Hubejši

Opšta literatura:

1. **Šta ne smije musliman da ne zna** – Dr. Abdullah Muslih
2. **Ramazanska čitanka** – Muhamed Aličić

Islamska misao:

1. **Pravila razumijevanja islamskog vjerovanja i odnosa prema drugima** - Ahmed b. Sad b. Hamdan el-Gamidi

2. **Dvije oprečne slike kod ehliis-sunneta i šija imamija**
– Ebu-I-Hasen Alijj el-Haseni en-Nedevi

Odgoj:

1. **Uspješan odgoj** – Muhammed b. Abdullah ed-Duvejš
2. **Priče iz historije islama za djecu** – Ebu-I-Hasen Alijj el-Haseni en-Nedevi
3. **Svakoj djevojci koja vjeruje u Allaha** – šejh Muhammed Salih el-Usejmin

Tefsir:

1. **Komentar sure Jusuf** – Aid el-Karni

Poslanikova medicina:

1. **Hidžama** – Bilal Dervišić prof.

Kontakt za narudžbe:

Mesdžid Tewhid

1120 Wien, Murlingengasse 61, Austrija

Tel. ++43 1 81 22 346,

++387 61 218 955,

e-mail: ummet@ummet.at

SADRŽAJ

PREGOVOR	3
IZVORNO I ISKRENO VJEROVANJE - OSNOVA SVAKOG RADA	5
OBJAVA.....	7
RAZUM	8
ČISTA PRIRODA	9
PRIPREMA ZA NAMAZ.....	11
ČIŠĆENJE	11
ČIME SE POSTIŽE ČISTOĆA?.....	11
1. Prirodnom vodom.....	11
2. Čistom površinom zemlje.....	12
VRSTE VODA.....	12
Kada nečista voda postaje čista?	13
Šta se smatra nečistim?.....	13
ABDEST	15
PROPISANOST I VRIJEDNOST ABDESTA	15
O FARZOVIMA I SUNNETIMA ABDESTA	16
KAKO SE UZIMA ABDEST?	17
ŠTA ĆE POKVARITI ABDEST?	19
MEKRUHI ABDESTA	20
KADA JE PREPORUČENO PROMIJENITI ABDEST?	20
SAHIBI UZUR	20
MESH	22
UVJETI ZA MESH	22
KAKO SE UZIMA MESH?	23
GUSUL - KUPANJE	24
PROPISANOST GUSULA	24
KADA JE PREPORUČENO OKUPATI SE?	25

Farzovi gusula:	25
Sunneti gusula:	25
Mekruhi gusula su:.....	26
KAKO SE UZIMA GUSUL?	26
ŠTA JE DŽUNUP OSOBI ZABRANJENO?	28
TEJEMMUM	29
PROPISANOST TEJEMMUMA	29
KOME JE PROPISAN TEJEMMUM?	29
KAKO SE UZIMA TEJEMMUM?	30
ŠTA KVARI TEJEMMUM?.....	31
N A M A Z	32
ZNAČENJE NAMAZA.....	32
KAKO DOŽIVJETI NAMAZ?	33
NAMASKI ŠARTOVI.....	35
Šartovi (uslovi) za obaveznost namaza su slijedeći:.....	35
Šartovi (uslovi) za ispravnost namaza su slijedeći:.....	35
NAMASKI VAKTOVI	37
JACIJA U LJETNOM PERIODU	38
EZAN	39
DOVA POSLIJE EZANA.....	41
IKAMET.....	43
NAČIN KLANJANJA NAMAZA PO SUNNETU	45
ZIKROVI NAKON SELAMA IZA FARZ NAMAZA	59
DA LI SE ZIKR UČI ZAJEDNIČKI?.....	63
SUNNETI PRIJE I POSLIJE FARZA	64
SABAHSKI SUNNETI	65
PODNEVSKI SUNNETI	65
IKINDIJSKI SUNNET	66
AKŠAMSKI SUNNETI PRIJE FARZA	66
AKŠAMSKI SUNNETI POSLIJE FARZA.....	66

JACIJSKI SUNNET PRIJE FARZA.....	67
JACIJSKI SUNNET POSLIJE FARZA.....	67
PROPISI VEZANI ZA NAMAZ.....	68
NEMA RAZLIKE IZMEĐU NAMAZA ŽENE I MUŠKARCA	68
NAKLANJAVANJE PROŠLIH NAMAZA.....	68
ŠERIJATSKI SUD O ONOME KO OSTAVI NAMAZ	70
Kada se čovjek smatra od onih koji su napustili namaz?	71
O KLANJANJU U OBUČI	72
ŠTA KVARI NAMAZ?	72
ŠTA JE DOZVOLJENO (MUBAH) U NAMAZU?	73
ŠTA JE MEKRUH (POKUĐENO) U NAMAZU?	74
KADA JE ZABRANJENO KLANJATI?.....	75
MJESTA NA KOJIMA NIJE DOZVOLJENO KLANJATI	76
NAMASKI RUKNOVI	77
NAMASKI VADŽIBI.....	79
NAMASKI SUNNETI.....	81
SEHVI-SEDŽDA U NAMAZU	83
SEDŽDA-TILAVET	89
SKRAĆIVANJE NAMAZA.....	90
SPAJANJE NAMAZA.....	91
NAMAZ BOLESNIKA.....	92
NAMAZ U PRIJEVOZKOM SREDSTVU	92
(VOZ, AUTO, AVION I BROD)	92
VRSTE NAMAZA.....	933
DŽUMA-NAMAZ	933
O EZANU ZA DŽUMU	944
VITR NAMAZ	955
TERAVIH-NAMAZ	966
BAJRAM-NAMAZI	977
NAMAZ PRILIKOM POMRAČENJA SUNCA I MJESECA	988

DUHA NAMAZ	99
ISTIHARA-NAMAZ	99
DŽENAZA-NAMAZ	102
NAMAZ U STRAHU	105
KIJAMU-L-LEJL (NOĆNI NAMAZ)	106
TESBIH - NAMAZ	107
M E S D Ź I D	109
ADABI MESDŽIDA	109
Vrijednosti odlaska i boravka u Mesdžidu	109
TEHIJJETU-L-MESDŽID	110
NAJVRIJEDNIJI MESDŽIDI	110
UKRAŠAVANJE MESDŽIDA	111
ODRŽAVANJE MESDŽIDA	111
UKOPAVANJE UMRLIH U DŽAMIJSKE HAREME	112
ZABRANA TRAŽENJA IZGUBLJENOG, KUPOPRODAJE, RECITIRANJA STIHOVA I PODIZANJA GLASA U DŽAMIJI	112
GOVOR U MESDŽIDU	113
PREPLITANJE PRSTIJU	113
OBAVEZA KLANJANJA FARZ NAMAZA U DŽEMATU PUNOLJETNIM MUŠKARCIMA	113
ŽENE I DŽEMAT	114
Kako naučiti djecu namazu?	115
KO PREDVODI NAMAZ U DŽEMATU?	117
PRISPIJEVANJE U DŽEMAT	119
Naklanjavanje propuštenog nakon što imam preda selam	119
UČENJE IZA IMAMA	121
Greške klanjača prilikom namaza	122
Deset posljednjih sura sa transkripcijom i prevodom	127
VAŽNOST I VELIČINA NAMAZA KROZ KUR'AN I SUNNET	1377
KAKO POSTIĆI SKRUŠENOST U NAMAZU	141

ČETRDESET KORISTI NAMAZA U DŽEMATU	1407
PRAKTIČNI DIO NAMAZA U SLIKAMA	150
Zikrovi po sunnetu iza farz namaza	161
PRINCIPI RADA EHLU-S-SUNNETA VE-L- DŽEMA'ATA.....	16565
TUMAČ RIJEČI IZ ORIJENTALNIH JEZIKA.....	16869
Naša izdanja:	175
S A D R Ź A J	17478

هذا الكتاب منشور في

